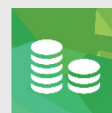

Osobitná správa

Príjmy EÚ založené na nerecyklovanom odpade z plastových obalov

Problematický začiatok skomplikovaný
nedostatočne porovnateľnými a spoľahlivými
údajmi

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

	Body
Zhrnutie	I – VIII
Úvod	01 – 17
Nový vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov	01 – 07
Výpočet a výber vlastného zdroja založeného na plastoch	08 – 10
Výpočet vzniknutého a recyklovaného odpadu z plastových obalov	11 – 15
Úlohy a povinnosti	16 – 17
Rozsah auditu a auditorský prístup	18 – 24
Pripomienky	25 – 94
Zavedenie nového vlastného zdroja neprebehlo hladko, čo malo za následok nepresné odhady	25 – 60
Členské štáty neboli dostatočne pripravené a podpora Komisie bola relevantná, ale nie včasná	25 – 41
Nejednotné definície <i>plastov</i> a právna neistota zabrzdili harmonizované zavedenie vlastného zdroja	42 – 53
V prvom roku implementácie bola prognóza vlastného zdroja založeného na plastoch podhodnotená o 1,1 mld. EUR a na vyrovnanie rozpočtu to bolo potrebné vykompenzovať príspevkami založenými na HND.	54 – 60
Problémy s porovnateľnosťou a spoľahlivosťou údajov sa ešte musia vyriešiť	61 – 94
Členské štáty používajú rôzne metódy zostavovania a nevyvažujú získané výsledky	61 – 66
Meranie recyklovaného množstva sa nevykonáva na vstupe do recyklácie	67 – 71
Existuje riziko, že údaje o recyklovaných množstvách môžu byť nespoľahlivé v dôsledku nedostatočných kontrol spracovania odpadu, ktorý prevezmú recyklátori	72 – 88
Inšpekcie Komisie sa riadia osvedčenými postupmi, ktoré ale nepostačujú na to, aby sa zaoberali najvyššími rizikami pri zostavovaní údajov	89 – 94

Závery a odporúčania

95 – 98

Prílohy

Príloha I – čisté príspevky členských štátov do vlastného zdroja založeného na plastoch v roku 2023 a zodpovedajúce zníženia

Skratky**Glosár****Odpovede Komisie****Harmonogram****Auditorský tím**

Zhrnutie

I Vlastné zdroje Európskej únie sú hlavným zdrojom príjmov rozpočtu EÚ. V januári 2021 EÚ zaviedla nový vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov vyprodukovanom v členských štátoch. Cieľom bolo diverzifikovať zdroje príjmov EÚ a prispieť k jej environmentálnym cieľom poskytnutím stimulu pre členské štáty, aby znížili tento druh odpadu. V roku 2023 dosiahli príjmy z vlastného zdroja založeného na plastoch 7,2 mld. EUR, čo je 4,0 % celkových príjmov EÚ.

II Cieľom nášho auditu bolo preskúmať rámec vytvorený Komisiou v spolupráci s členskými štátmi na riadenie tohto vlastného zdroja. Hodnotili sme najmä, či boli Komisia a členské štáty dostatočne pripravené na zavedenie nového vlastného zdroja a či dokážu zabezpečiť porovnateľnosť a spoľahlivosť údajov na výpočet nového vlastného zdroja.

III Cieľom tohto auditu bolo v počiatočnom štádiu identifikovať oblasti na zlepšenie procesu výpočtu. Takisto sa očakáva sa, že závery tohto auditu poskytnú Komisii poznatky týkajúce sa riadenia nových vlastných zdrojov, ktoré sa zavedú v nasledujúcich rokoch.

IV Dospeli sme k záveru, že členské štáty neboli dostatočne pripravené na zavádzanie vlastného zdroja založeného na nerecyklovanom odpade z plastových obalov a že aj keď opatrenia Komisie na monitorovanie a podporu zavádzania boli užitočné na zlepšenie kvality údajov, neboli včasné. Dospeli sme takisto k záveru, že údaje použité na účely vlastných zdrojov neboli dostatočne porovnateľné a spoľahlivé na účely vlastných zdrojov. To má vplyv aj na údaje, ktoré sa používajú na podávanie správ o dosiahnutí recyklačných cieľov stanovených smernicou o obaloch a odpadoch z obalov.

V Zistili sme, že členské štáty meškali s transponovaním kľúčových právnych aspektov. Zaznamenali sme takisto, že definícia *plastov* sa v rôznych právnych dokumentoch EÚ líšila. V kombinácii s neskorým prijatím kľúčových právnych požiadaviek to zabránilo harmonizovanému zavedeniu vlastného zdroja.

VI Okrem toho členské štáty neuplatňovali kľúčové postupy zostavovania údajov, ako je použitie dvoch metód zostavovania pre vzniknutý odpad a vyváženie výsledkov. Na výpočet recyklovaných množstiev nepoužili bod merania určený v právnych predpisoch, ani priemernú stratovosť na základe harmonizovaných pravidiel.

VII Okrem toho, hoci sa inšpekcie Komisie riadili osvedčenými postupmi, neboli dostatočné na to, aby riešili najväčšie riziká pre zostavovanie údajov. Zistili sme riziko, že z dôvodu nedostatočných kontrol procesov recyklácie odpad z plastových obalov deklarovaný ako recyklovaný nemusí byť v skutočnosti recyklovaný vo všetkých prípadoch. Členské štáty neboli schopné zabezpečiť, aby podmienky na recykláciu odpadu z plastových obalov vyvážených mimo EÚ boli vo všeobecnosti rovnocenné s procesmi recyklácie v EÚ.

VIII Odporúčame, aby Komisia:

- uplatňovala poznatky zo zavedenia vlastného zdroja založeného na plastoch;
- zlepšila porovnateľnosť a spoľahlivosť údajov;
- zmiernila riziko, že odpad odoslaný recyklačným spoločnostiam nebude následne recyklovaný.

Úvod

Nový vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov

01 Vlastné zdroje Európskej únie sú hlavným zdrojom príjmov rozpočtu EÚ. Do roku 2021 existovali tri vlastné zdroje: tradičné vlastné zdroje (najmä z ciel vybraných pri dovoze do EÚ), vlastný zdroj založený na dani z pridanej hodnoty (DPH) a vlastný zdroj založený na hrubom národnom dôchodku (HND).

02 V januári 2021 EÚ zaviedla nový vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov vzniknutom v členských štátoch (ďalej len „vlastný zdroj založený na plastoch“)¹. Išlo o prvú veľkú zmenu v systéme vlastných zdrojov EÚ od roku 1988, keď bol zavedený vlastný zdroj založený na hrubom národnom produkte (HNP) (neskôr zmenený na HND). Vlastný zdroj založený na plastoch je takisto prvým krokom v pláne zavedenia nových vlastných zdrojov na zabezpečenie splatenia Nástroja EÚ na obnovu. Plán je pripojený k medziinštitucionálnej dohode medzi Radou, Parlamentom a Komisiou o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027².

03 V [rozhodnutí o vlastných zdrojoch](#) sa uvádza, že zavedením tohto nového vlastného zdroja sa poskytuje stimul na zníženie spotreby plastov na jedno použitie, na podporu sa recyklácie a na posilnenie obehového hospodárstva. Naznačuje sa v ňom takisto, že novými vlastnými zdrojmi by sa mali lepšie podporovať ciele politik Únie a znížiť príspevky členských štátov založené na HND³.

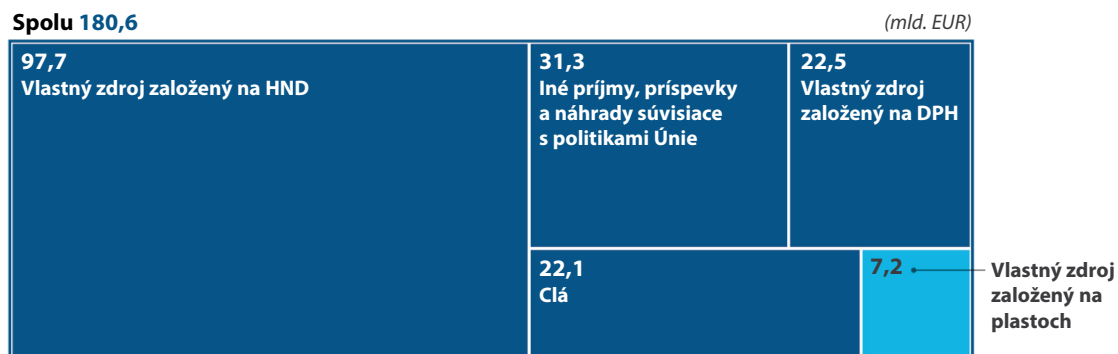
04 V roku 2023 dosiahli príjmy z vlastného zdroja založeného na plastoch 7,2 mld. EUR, čo je 4,0 % celkových príjmov EÚ (pozri [ilustráciu 1](#)). Rozdelenie príspevkov podľa členských štátov sa uvádza v [prílohe I](#).

¹ [Rozhodnutie Rady 2020/2053](#) (ďalej len „rozhodnutie o vlastných zdrojoch“).

² [Medziinštitucionálna dohoda](#) medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov.

³ Odôvodnenia 6 a 7 [rozhodnutia o vlastných zdrojoch](#).

Ilustrácia 1 – Zdroje príjmov EÚ v roku 2023

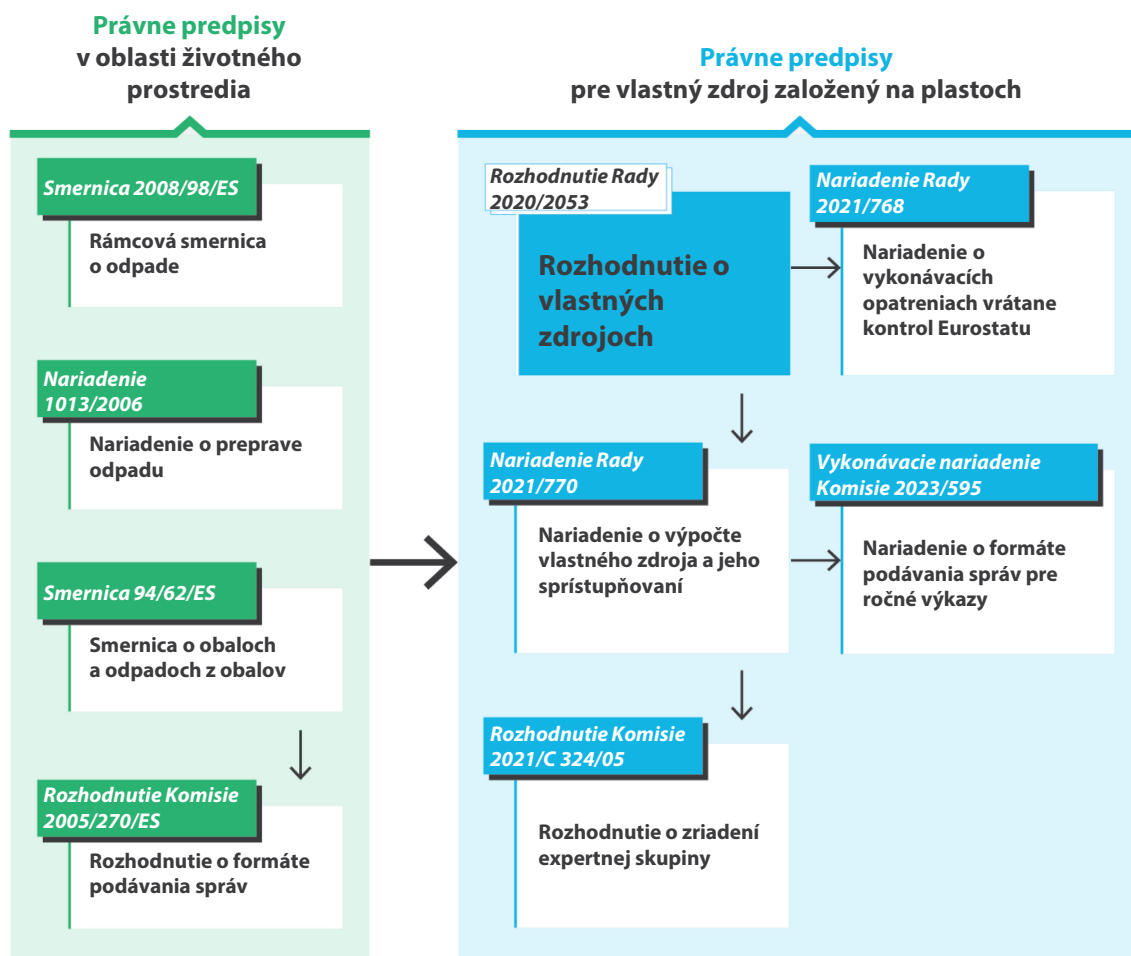

Poznámka: Táto suma nezahŕňa rozpočtové príjmy spojené s nástrojom obnovy NextGenerationEU vzhľadom na jeho výnimočnú a dočasnú povahu.

Zdroj: EDA na základe konsolidovanej účtovnej závierky EÚ.

05 Na *ilustrácii 2* je znázornený prehľad právneho rámca, ktorý sa skladá z právnych predpisov v oblasti životného prostredia a právnych predpisov pre vlastný zdroj založený na plastoch.

Ilustrácia 2 — Právny rámec

Zdroj: EDA.

06 V rámcovej smernici o odpade⁴ sa vymedzujú základné pojmy a definície súvisiace s nakladaním s odpadom vrátane odpadu, recyklácie a zhodnocovania. V smernici o obaloch a odpadoch z obalov⁵ sa stanovujú vymedzenia pojmov, recyklačné ciele a ďalšie ustanovenia, ktoré sa osobitne vzťahujú na obaly a odpady z obalov. Podľa smernice sa takisto vyžaduje, aby členské štáty zostavovali a oznamovali údaje o odpadoch z plastových obalov. Od roku 1997 sa tieto údaje používajú na kontrolu, či boli dosiahnuté recyklačné ciele stanovené v smernici. V nariadení o preprave odpadu⁶ sa určujú pravidlá prepravy odpadu v rámci EÚ a jeho vývozu do krajín mimo EÚ.

⁴ Smernica 2008/98/ES.

⁵ Smernica o obaloch a odpadoch z obalov, 94/62/ES.

⁶ Nariadenie (ES) č. 1013/2006.

07 V rozhodnutí o vlastných zdrojoch sa stanovuje metóda výpočtu vlastného zdroja založeného na plastoch. V iných právnych predpisoch⁷ sa stanovujú ďalšie dôležité podrobnosti týkajúce sa zavádzania tohto vlastného zdroja. V našom [stanovisku 3/2022](#) k návrhu Komisie na postupy sprístupňovania troch nových vlastných zdrojov sme navrhli konsolidáciu a zosúladenie pravidiel vo všetkých vlastných zdrojoch⁸.

Výpočet a výber vlastného zdroja založeného na plastoch

08 Vlastný zdroj založený na plastoch sa skladá z národného príspevku vypočítaného na 0,8 EUR za kilogram nerecyklovaného odpadu z plastových obalov. Sedemnást členských štátov, ktorých HND na obyvateľa v roku 2017 bol nižší ako priemer EÚ, využilo pevné paušálne zníženie, aby sa predišlo príliš regresívnemu vplyvu na národné príspevky⁹. Zníženie sa vypočítalo vynásobením počtu obyvateľov členského štátu v roku 2017 číslom 3,8 kg a 0,8 EUR. Na [ilustrácii 3](#) sa znázorňuje metóda výpočtu.

Ilustrácia 3 – Výpočet príspevkov členských štátov

$$\begin{array}{l}
 \frac{\text{V danom roku (hmotnosť v kg)}}{\text{Príspevek do rozpočtu EÚ (€)}} = \left[\frac{\text{Nerecyklovaný odpad z plastových obalov}}{\text{Vzniknutý odpad z plastových obalov}} - \frac{\text{Recyklovaný odpad z plastových obalov}}{\text{Zníženie v EUR (ak sa vzťahuje)}} \right] \times 0,8 \text{ EUR/kg}
 \end{array}$$

Zdroj: EDA na základe rozhodnutia o vlastných zdrojoch.

⁷ Nariadenie Rady 2021/768 (kontrolné a dozorné opatrenia), Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/595 (požiadavky na podávanie správ) a Nariadenie Rady 2021/770 (postup sprístupnenia vlastného zdroja).

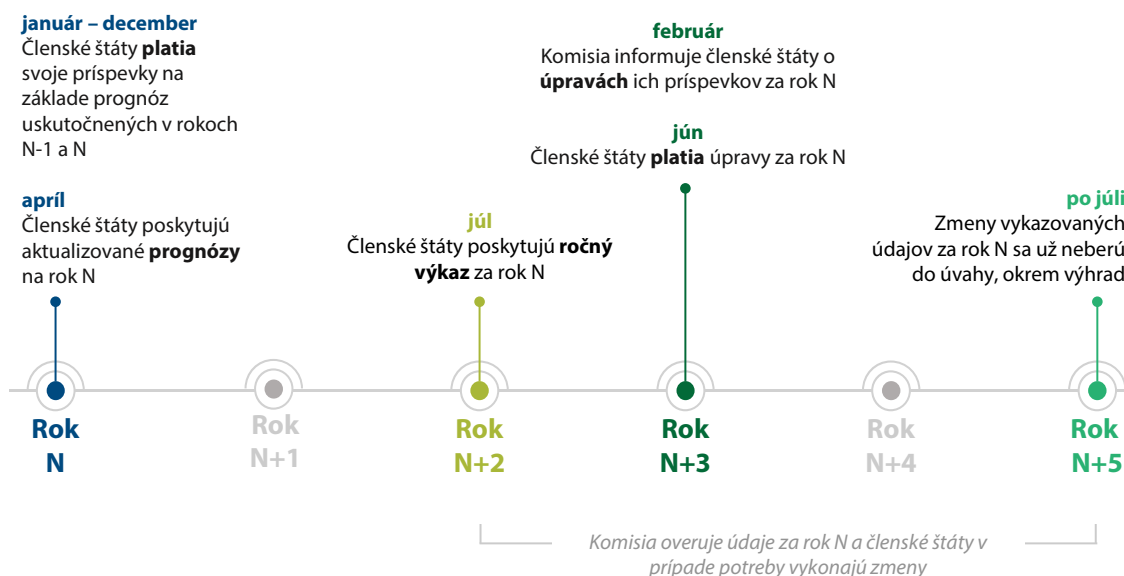
⁸ Body 42 až 44.

⁹ Odôvodnenie 7 [rozhodnutia o vlastných zdrojoch](#).

09 Tieto výpočty sú založené na štatistických údajoch o celkovom množstve vzniknutého a recyklovaného odpadu z plastových obalov každý rok, ako ho uvádzajú členské štáty. Keďže príslušné údaje sú k dispozícii dva roky po príslušnom roku, Komisia najprv vypočíta príspevky na základe prognóz dohodnutých s členskými štátmi. Ide o štandardný postup, ktorý sa uplatňuje aj pri vlastných zdrojoch založených na DPH a HND.

10 Keď sú k dispozícii štatistické údaje, Komisia upraví výpočty príspevkov členských štátov. Komisia každý rok zhromažďuje sumy splatné od členských štátov, ktoré zaplatili nedostatočne, v pomere k ich podielu na HND EÚ, aby ich rozdelila medzi tie, ktoré zaplatili nadmerne. Na *ilustrácii 4* sú zobrazené hlavné míľniky pre výpočet a výber príspevkov členských štátov do vlastného zdroja založeného na plastoch.

Ilustrácia 4 – Míľniky pre výpočet a výber príspevkov členských štátov za daný rok N

Zdroj: EDA na základe nariadenia Rady 2021/770.

Výpočet vzniknutého a recyklovaného odpadu z plastových obalov

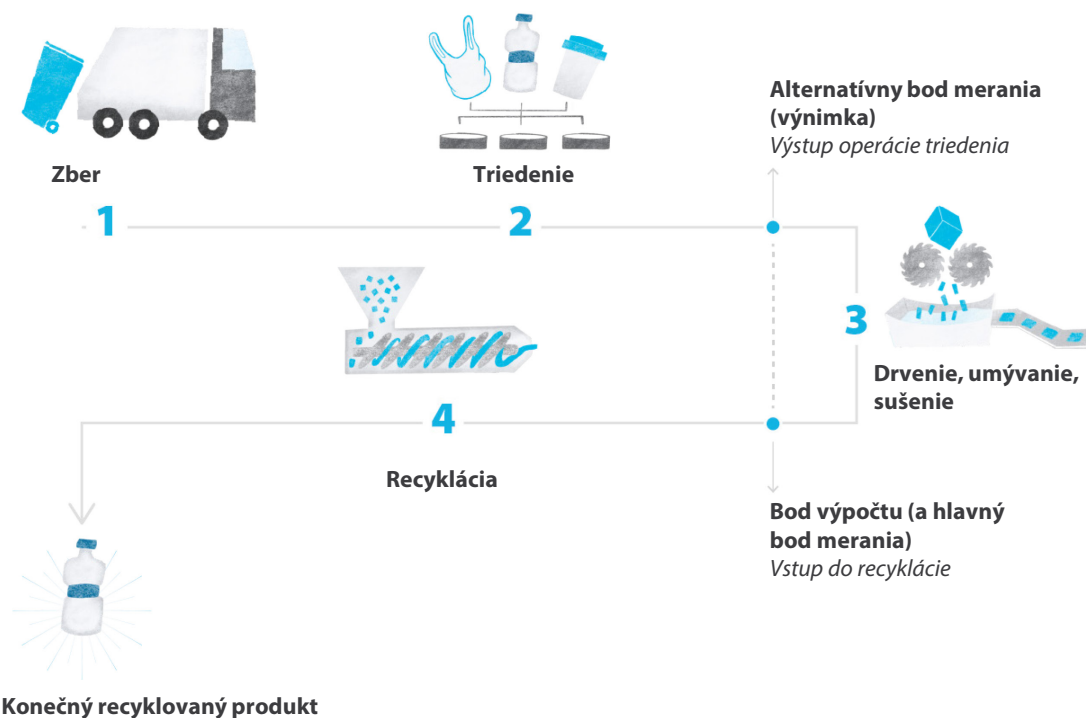
11 V súlade s vykonávacím nariadením, v ktorom sa stanovuje vzor ročného výkazu¹⁰, sú členské štáty povinné používať dve metódy na odhad vzniknutého odpadu z plastových obalov. Prvým je prístup založený na množstve umiestnenom na trh, ktorý je väčšinou založený na údajoch výrobcov plastových obalov. Druhým je prístup založený na analýze odpadov, ktorý je založený na informáciách o množstvách a typoch materiálov v konkrétnom toku odpadu. Na základe výsledkov oboch metód musia členské štáty poskytnúť jediný odhad vzniknutého odpadu. Toto sa nazýva „vyváženie“ dvoch metód.

12 V smernici o obaloch a odpadoch z obalov¹¹ je obsiahnutá požiadavka, že hmotnosť recyklovaného odpadu z obalov musí zodpovedať hmotnosti nameranej pri vstupe odpadu do recyklácie (ďalej len „bod výpočtu“). Ako výnimku z tejto požiadavky sa právnymi predpismi umožňuje meranie na výstupe z procesu triedenia za predpokladu, že odpad sa následne recykluje a odpočíta sa hmotnosť materiálov alebo látok odstránených procesmi predchádzajúcimi recyklácii. Podrobnosti sú uvedené na *ilustrácii 5*.

¹⁰ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2023/595.

¹¹ Článok 6a ods. 2 smernice (EÚ) 2018/852, ktorou sa mení smernica o obaloch a odpadoch z obalov.

Ilustrácia 5 – Výpočet miery recyklácie odpadu z plastových obalov

Zdroj: EDA, na základe ilustrácie A 1: Bod výpočtu pri plastoch, s. 67 usmernenia Komisie k zostavovaniu a oznamovaniu údajov o obaloch a odpadoch z obalov podľa rozhodnutia 2005/270/ES, verzia z marca 2023.

13 Ak členské štáty použijú výnimku týkajúcu sa merania v bode výpočtu, môžu použiť priemernú stratovosť na odhad hmotnosti materiálov alebo látok odstránených pred recykláciou. Priemernú stratovosť možno použiť len vtedy, ak nie je možné získať spoľahlivé údaje iným spôsobom a musia sa vypočítať na základe pravidiel, ktoré stanoví Komisia v delegovanom akte. V rámcovej smernici o odpade sa od Komisie vyžadovalo, aby do 31. marca 2019 prijala delegovaný akt o priemernej stratovosti¹².

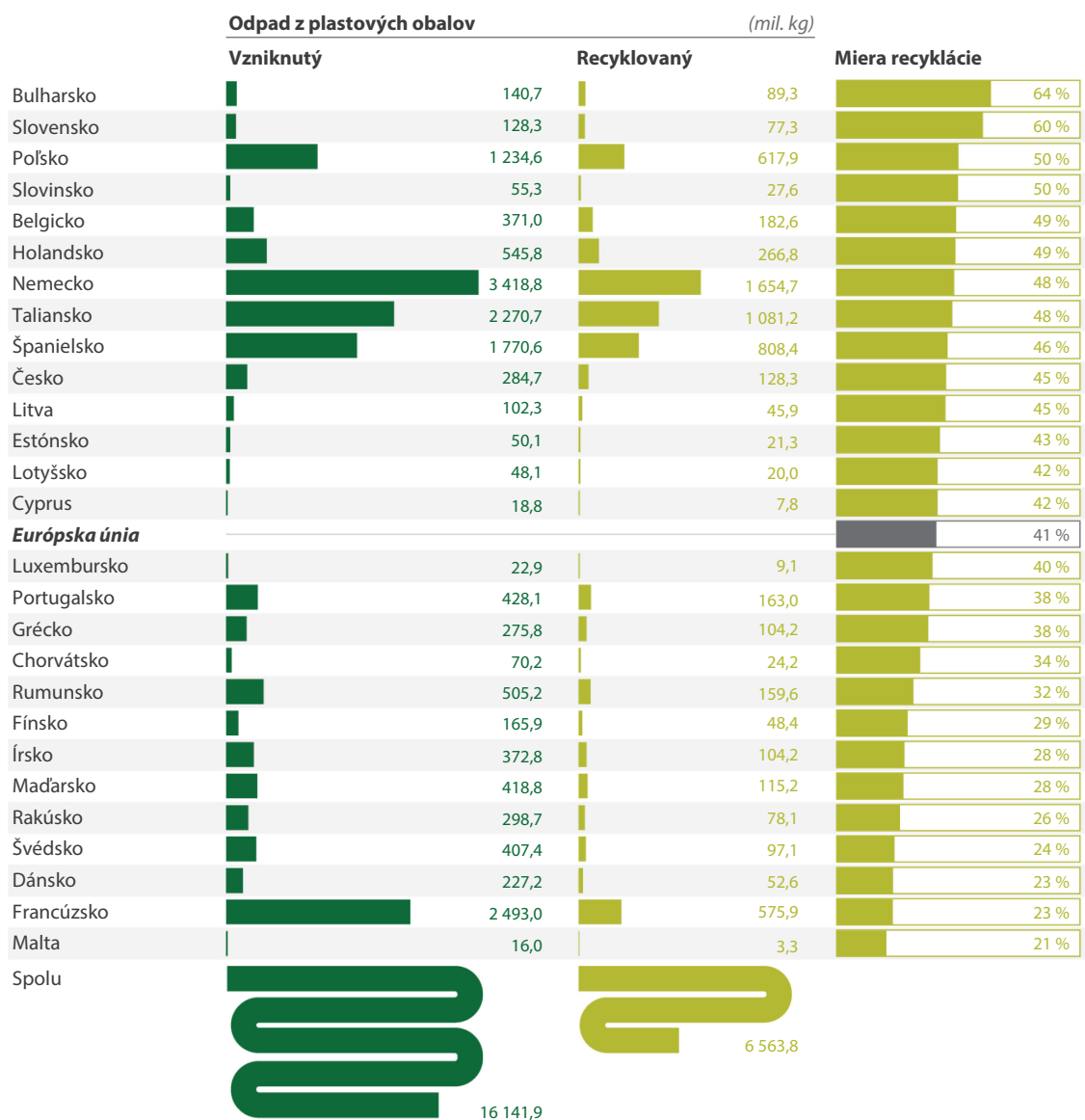
14 Členské štáty musia zabezpečiť, aby sa odpad vyvážený z EÚ na recykláciu započítaval do recyklačných cieľov len vtedy, ak vývozca preukáže, že spracovanie odpadu mimo EÚ sa uskutočnilo za podmienok, ktoré sú v zásade rovnocenné s podmienkami požadovanými podľa právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia¹³. Odpad z plastových obalov dovezený do členského štátu na recykláciu by sa mal odpočítavať od celkového recyklovaného množstva tohto členského štátu. Na

¹² Článok 11a ods. 10 [smernice \(EÚ\) 2018/851](#), ktorou sa mení rámcová smernica o odpade.

¹³ Článok 11a ods. 8 [smernice \(EÚ\) 2018/851](#), ktorou sa mení rámcová smernica o odpade a článok 6a ods. 8 [smernice \(EÚ\) 2018/852](#), ktorou sa mení smernica o obaloch a odpadoch z obalov.

ilustrácii 6 sa zobrazuje miera recyklácie na základe údajov, ktoré členské štáty nahlásili v roku 2023 pre vlastný zdroj za rok 2021.

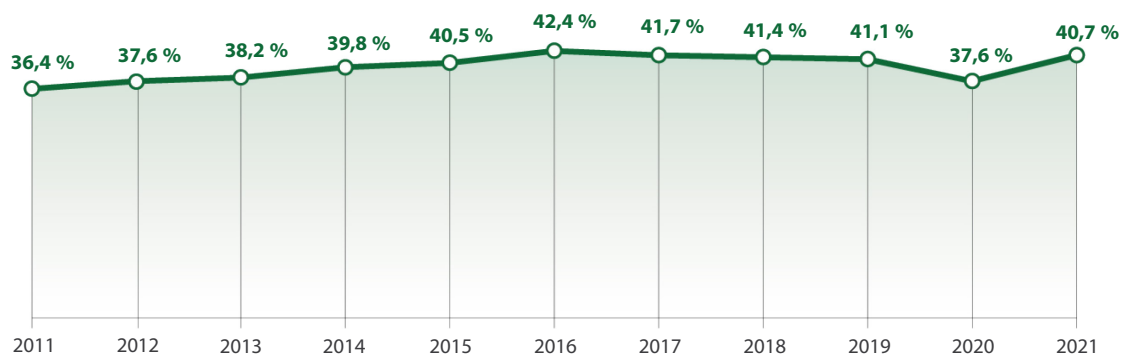
Ilustrácia 6 – Oznámená miera recyklácie plastových obalov za rok 2021

Zdroj: EDA, na základe ročných výkazov členských štátov za rok 2021.

15 Na *ilustrácii 7* sa zobrazuje, že priemerná miera recyklácie zostala za uplynulé desaťročie relatívne stabilná. V preskúmaní Európskeho dvora audítorov o opatreniach EÚ na riešenie problému plastového odpadu sme však poznamenali, že porovnateľnosť údajov môže v priebehu času ovplyvniť niekoľko aspektov¹⁴.

Ilustrácia 7 – Priemerná miera recyklácie v EÚ za uplynulé desaťročie

Zdroj: EDA, na základe údajov zverejnených Eurostatom za roky 2011 – 2020 a ročných výkazov členských štátov za rok 2021 poskytnutých v roku 2023.

Úlohy a povinnosti

16 Členské štáty sú zodpovedné za zostavovanie a vykazovanie príslušných štatistických údajov používaných na výpočet vlastného zdroja založeného na plastoch¹⁵. Členské štáty musia takisto určiť zástupcov, ktorí budú pomáhať a radiť Komisii v záležitostiach súvisiacich s touto štatistickou oblasťou ako súčasť expertnej skupiny pre „štatistiky o odpade z plastových obalov“ (SPPW). Pokiaľ ide o právne predpisy v oblasti životného prostredia, členské štáty si musia plniť svoje povinnosti vyplývajúce z práva EÚ, medzi ktoré patrí začlenenie príslušných právnych predpisov EÚ do vnútroštátneho práva (transpozícia) a ich uplatňovanie¹⁶.

¹⁴ Body 44 a 45 [preskúmania 04/2020](#). Opatrenia EÚ na riešenie otázky plastového odpadu.

¹⁵ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) 2021/770.

¹⁶ Článok 4 ods. 3 [Zmluvy o Európskej únii](#). Pre viac informácií pozri [preskúmanie EDA 07/2018](#) „Zavádzanie právnych predpisov EÚ do praxe: zodpovednosti Európskej komisie v oblasti dohľadu podľa článku 17 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii“.

17 V rámci Komisie sú za tento vlastný zdroj zodpovednými generálnymi riaditeľstvami Štatistický úrad EÚ (Eurostat), Generálne riaditeľstvo pre rozpočet (GR BUDG) a Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie (GR ENV). Ich príslušné úlohy a povinnosti sú stanovené v memorande o porozumení, ktoré zahŕňa kľúčové opatrenia uvedené na *ilustrácii 8*.

Ilustrácia 8 – Úlohy a povinnosti

Eurostat

- kontroluje údaje členských štátov o odpade z plastových obalov;
- vykonáva inšpekcie v členských štátoch;
- informuje GR BUDG o výhradách;
- riadi prácu expertnej skupiny pre SPPW;
- navrhuje opatrenia na zabezpečenie kvality údajov.

GR ENV

- navrhuje právne predpisy o odpadoch;
- monitoruje vykonávanie právnych predpisov o odpadoch;
- informuje Eurostat a GR BUDG o legislatívnych otázkach vrátane možných porušení.

GR BUDG

- vypočítava a vyberá príspevky od členských štátov;
- vypočítava a vyberá úpravy príspevkov;
- uplatňuje a ruší výhrady týkajúce sa kvality údajov.

Zdroj: EDA, na základe memoranda o porozumení medzi Eurostatom, GR BUDG a GR ENV.

Rozsah auditu a audítorský prístup

18 Cieľom nášho auditu bolo preskúmať rámec vytvorený Komisiou v spolupráci s členskými štátmi na riadenie tohto vlastného zdroja. Konkrétne sme posudzovali, či:

- o Komisia a členské štáty boli dostatočne pripravené na zavedenie nového vlastného zdroja;
- o Komisia a členské štáty by mohli zabezpečiť porovnateľnosť a spoľahlivosť údajov na výpočet nového vlastného zdroja.

19 Prostredníctvom tohto auditu (vykonaného od júna 2023 do februára 2024) sme sa takisto zamerali na identifikáciu oblastí na zlepšenie procesu výpočtu v počiatočnom štádiu. Očakáva sa, že závery tohto auditu poskytnú Komisii poznatky, ktoré môžu byť relevantné pre riadenie akýchkoľvek iných vlastných zdrojov, ktoré môžu byť zavedené v nasledujúcich rokoch.

20 Kritériá auditu sme čerpali z príslušných právnych predpisov, [usmernení o lepšej právnej regulácii](#) a existujúcich postupov Komisie pre vlastné zdroje založené na HND a DPH, ktoré sú takisto založené na štatistických údajoch.

21 Medzi hlavné aspekty nášho prístupu patrili:

- o administratívna previerka príslušných právnych predpisov a kľúčových dokumentov od Komisie a expertnej skupiny pre „štatistiky o odpade z plastových obalov“ (SPPW) (postupy, usmernenia, vzory, pracovné dokumenty, zápisnice zo stretnutí s členskými štátmi);
- o rozhovory s Eurostatom, GR BUDG a GR ENV;
- o analýza údajov poskytnutých členskými štátmi pre prognózy použité na výpočet príspevkov na rok 2021, správy o kvalite poskytované podľa smernice o obaloch a odpadoch z obalov a ročné výkazy zaslané členskými štátmi v roku 2023.

22 Uskutočnili sme prieskum 27 vnútroštátnych orgánov zodpovedných za zostavovanie údajov, aby sme získali ich názory na riadenie vlastných zdrojov Komisiou. Dostali sme 26 odpovedí, ktoré sme použili ako ďalší zdroj informácií. Na informácie zozbierané prostredníctvom prieskumu sme nadviazali organizovaním rozhovorov na diaľku s príslušnými orgánmi v šiestich členských štátoch.

23 Kontrolovali sme tri členské štáty: Rumunsko, Taliansko a Holandsko. Boli vybrané na základe informácií dostupných v Eurostate a s cieľom zhromaždiť informácie v členských štátoch s rôznymi úrovňami vyrobených plastov na obyvateľa, rôznymi mierami recyklácie a množstvami vyvázanými na recykláciu. Okrem toho sme boli prítomní ako pozorovatelia počas overovacej kontroly Eurostatu v Poľsku, aby sme získali informácie o tom, ako Eurostat zavádza svoj overovací rámec prostredníctvom inšpekcií.

24 Tento audit sa nezaoberal tým, či zavedenie vlastného zdroja založeného na plastoch viedlo k zníženiu vzniknutého plastového odpadu alebo k zvýšeniu recyklovaného množstva. Nevykonali sme ani právnu analýzu toho, či by otázky súvisiace s transpozíciou práva EÚ do vnútroštátnych právnych predpisov mali spustiť postup v prípade nesplnenia povinnosti.

Pripomienky

Zavedenie nového vlastného zdroja neprebehlo hladko, čo malo za následok nepresné odhady

Členské štáty neboli dostatočne pripravené a podpora Komisie bola relevantná, ale nie včasná

25 Aby sa zabezpečilo, že zavedenie vlastného zdroja založeného na plastoch prebehlo hladko a aby bola porovnateľnosť a spoľahlivosť údajov o výpočtoch dostatočná, členské štáty mali včas transponovať definície a metodiky výpočtu zavedené smernicou o obaloch a odpadoch z obalov. V [usmerneniach o lepšej právnej regulácii](#) sa odporúča, aby Komisia dôkladne preskúmala vnútroštátne vykonávacie opatrenia s cieľom zabezpečiť úplný súlad a v prípade potreby iniciovala nápravné opatrenia.

26 Keďže nesúlad by mohol mať vplyv na výpočet príspevkov členských štátov, je dôležité, aby Komisia včas analyzovala všetky problémy, ktoré zistí v súvislosti s transpozíciou alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi. Potom by mala použiť svoju analýzu na identifikáciu vysoko rizikových členských štátov a oblastí zostavovania údajov na overovanie.

Väčšina členských štátov sa oneskorila s transponovaním smernice o obaloch a odpadoch z obalov a následné riešenie problémov s transpozíciou zo strany Komisie bude trvať roky

27 V smernici, ktorou sa mení smernica o obaloch a odpadoch z obalov sa uvádza, že je potrebné zlepšiť porovnateľnosť a spoľahlivosť údajov¹⁷. V uvedenej smernici sa zaviedol súbor nových definícií a pravidiel výpočtu na transpozíciu do právnych predpisov členských štátov do 5. júla 2020. Preto, keď Komisia v máji 2018¹⁸ navrhla vlastný zdroj založený na plastoch, uznala sa potreba zlepšiť kvalitu údajov. Túto

¹⁷ Odôvodnenie 22 [smernice \(EÚ\) 2018/852](#), ktorou sa mení [rámcová smernica o odpade](#).

¹⁸ Návrh Komisie na rozhodnutie Rady o systéme vlastných zdrojov Európskej únie [COM\(2018\) 325 final](#).

potrebu zdôraznilo aj naše stanovisko k návrhu Komisie na rozhodnutie o vlastných zdrojoch¹⁹.

28 Identifikovali sme ustanovenia smernice o obaloch a odpadoch z obalov, ktoré sú relevantné pre výpočet vlastného zdroja založeného na plastoch²⁰, a analyzovali sme, či Komisia overila, že členské štáty tieto ustanovenia správne transponovali do svojich právnych predpisov.

29 Zaznamenali sme, že päť členských štátov informovalo Komisiu, že smernicu transponovali v stanovenej lehote. Dvadsaťdva členských štátov buď neinformovalo Komisiu, že smernicu transponovali, alebo informovalo Komisiu, že smernicu netransponovali. Komisia začala v týchto 22 členských štátoch postup v prípade nesplnenia povinnosti. Po oznámení transpozície členskými štátmi bolo 12 z týchto postupov uzavretých v roku 2021, ďalších sedem v roku 2022 a dva v roku 2023. Zostávajúci postup bol v čase auditu stále otvorený, keďže príslušný členský štát (Chorvátsko) neinformoval Komisiu, že smernicu transponoval.

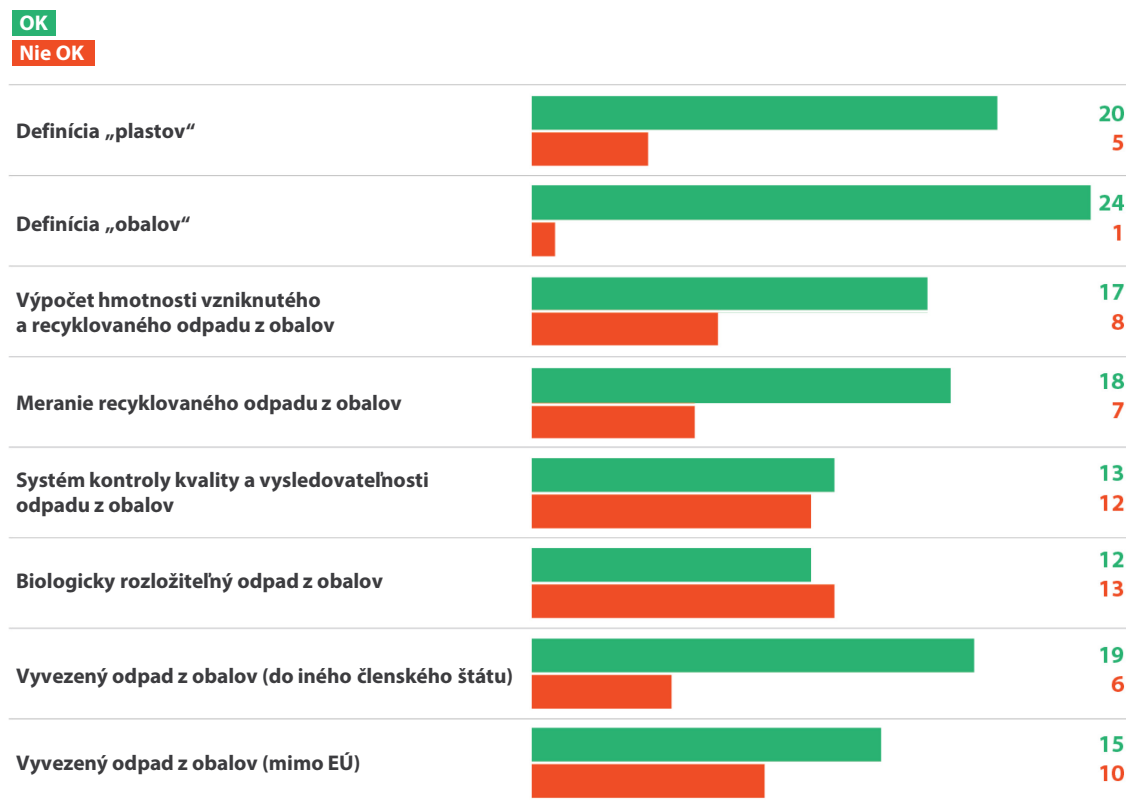
30 Po tom, ako každý členský štát oznámil Komisii, že transpozícia bola dokončená, Komisia poverila externého dodávateľa, aby vykonal kontroly zhody. V septembri 2022 externý dodávateľ poskytol Komisii štúdie o zhode s výsledkami kontrol pre 23 členských štátov. Vo februári a marci 2023 dodávateľ poskytol Komisii ďalšie dve štúdie o zhode. Španielsko len oznámilo Komisii, že transpozícia bola dokončená v roku 2023, preto príslušná štúdia o zhode mala byť dokončená v roku 2024.

31 Analyzovali sme výsledky 25 štúdií zhody, ktoré vykonal externý dodávateľ. Skontrolovali sme, či boli správne transponované všetky kľúčové ustanovenia a definície relevantné pre zostavovanie údajov na výpočet vlastného zdroja založeného na plastoch. Zistili sme, že v prípade 17 z týchto členských štátov nebolo náležite transponované aspoň jedno kľúčové ustanovenie relevantné pre výpočet vlastného zdroja (pozri [ilustráciu 9](#)).

¹⁹ Bod 40 a rámček 2 nášho [stanoviska 5/2018](#).

²⁰ Článok 3 ods. 1 písm. a) a 2 a článok 6 písm. a) body 1 až 5, 7 a 8 smernice o obaloch a odpadoch z obalov, [94/62/ES](#).

Ilustrácia 9 – Výsledky externalizovaných kontrol zhody ustanovení relevantných pre výpočet vlastného zdroja založeného na plastoch podľa počtu členských štátov

Poznámka: V čase auditu Komisia nedostala výsledky štúdie o zhode pre dva členské štáty.

Zdroj: EDA na základe správ o kontrole zhody od externého dodávateľa.

32 Komisia konala primerane, keď jej členské štáty neoznámili, že transpozícia bola dokončená. Bezprostredne však neanalyzovala vplyv problémov súvisiacich s transpozíciou, ktoré zistil externý dodávateľ, na výpočet vlastného zdroja založeného na plastoch. Výsledky kontrol zhody sa preto nezohľadnili pri stanovení priorit, ktoré vykonala Komisia v súvislosti s kontrolami zostavovania údajov členských štátov.

33 Komisia využíva výsledky kontrol zhody pri svojich inšpekciách v členských štátoch. Keďže sa však očakáva, že tieto inšpekcie budú trvať od roku 2023 do roku 2026, následné opatrenia týkajúce sa potenciálne závažných problémov zistených pri kontrolách zhody sa nevykonajú včas. Problémy ovplyvňujúce výpočet vlastného zdroja zistené počas inšpekcií vedú k výhrade, ktorú Komisia po vyriešení zistených problémov zruší. Zo skúsenosti z iných vlastných zdrojov vyplýva, že môže trvať niekoľko rokov, kým sa výhrady zrušia. Preto môžu členské štáty dlhodobo používať rôzne definície a nevhodné metodiky zostavovania. Tieto rozdiely môžu ovplyvniť výpočet príspevkov členských štátov.

Komisia podnikla niekoľko krokov na podporu členských štátov, ale väčšinou až po zavedení nového vlastného zdroja

34 Na riešenie potenciálnych problémov so zavádzaním nového vlastného zdroja by Komisia mala vytvoriť implementačnú stratégiu²¹. Kľúčovým prvkom implementačnej stratégie Komisie by mala byť spolupráca s členskými štátmi pri vykonávaní práva EÚ. Cieľom Komisie by malo byť aj poskytovanie podpory členským štátom. Aby to bolo úspešné, Komisia by mala mať včasné a relevantné informácie o uplatňovaní právnych predpisov EÚ členskými štátmi a v prípade potreby by mala byť pripravená prijať nápravné opatrenia.

35 Komisia použila niekoľko metód na posúdenie schopnosti členských štátov vykonávať právne predpisy týkajúce sa vlastného zdroja založeného na plastoch. Ako sme uviedli v bode **30**, Komisia monitorovala transpozíciu príslušných právnych predpisov do vlastných právnych systémov členských štátov. Uskutočnila aj neformálne kontroly v 17 členských štátoch, aby stručne predstavila zavádzanie vlastného zdroja založeného na plastoch a vymenila si informácie o spôsobe, akým členské štáty zostavujú sumu. K týmto opatreniam však väčšinou došlo po zavedení tohto vlastného zdroja v januári 2021, keď už členské štáty mali zaviesť opatrenia a systémy na riadenie nového vlastného zdroja. Komisia nám naznačila, že obmedzenia spôsobené pandemiou ochorenia COVID-19 obmedzili jej opatrenia na podporu a monitorovanie prípravy členských štátov na zavádzanie tohto nového vlastného zdroja.

36 Ďalšou dôležitou metódou získavania spätnej väzby od členských štátov je expertná skupina pre SPPW (pozri bod **16**). Na stretnutiach expertnej skupiny majú členské štáty možnosť predniesť akékoľvek problémy, ktorým čelia, alebo oblasti, ktoré si vyžadujú ďalšie objasnenie.

37 Expertná skupina pre SPPW bola formálne vytvorená po prijatí nariadenia Rady 2021/770. Jej zasadnutia sa začali v novembri 2021. Tri členské štáty, ktoré sme kontrolovali, nás informovali, že stretnutia expertnej skupiny boli užitočné na zlepšenie kvality zostavovania údajov a ich harmonizáciu. Na primeranú prípravu na zavedenie vlastného zdroja založeného na plastoch v januári 2021 však bolo málo času.

²¹ Usmernenia o lepšej právnej regulácii, Kapitola V, č 2.

38 Ročné výkazy sa používajú na úpravu súm, ktoré predtým zaplatili členské štáty na základe prognóz (pozri bod 10). Údaje tvoria základ pre stanovisko expertnej skupiny pre SPPW, ktoré potvrdzuje vhodnosť údajov, ktoré sa majú použiť na účely vlastných zdrojov. Štatistické údaje zahrnuté v týchto ročných výkazoch sú takisto súčasťou overovania Komisie týkajúceho sa procesov zostavovania údajov členských štátov.

39 Zistili sme, že Grécko nepredložilo svoj ročný výkaz za rok 2021 včas. Vyhlásenie obsahujúce štatistické údaje o hmotnosti vzniknutého odpadu z plastových obalov a o recyklovanom množstve bolo potrebné predložiť do 31. júla 2023²² (pozri [ilustráciu 4](#)). Grécko poslalo prvú verziu ročného výkazu Komisii až 24. novembra 2023.

40 Komisia si bola vedomá problémov gréckych orgánov pri zostavovaní údajov o plastovom odpade, keďže Grécko už v júni 2022 neposkytlo údaje požadované smernicou o obaloch a odpadoch z obalov na rok 2020. Hoci Komisia poslala gréckym orgánom (vrátane stáleho zastúpenia) niekoľko upozornení na dôležitosť údajov o vlastných zdrojoch, Grécko zmeškalo lehotu na zaslanie svojho ročného výkazu. Z toho vyplýva, že členský štát nebol pripravený na zostavovanie údajov o nerecyklovanom odpade z plastových obalov.

41 Z dôvodu tohto oneskorenia neboli údaje z Grécka zahrnuté v stanovisku, ktoré v októbri 2023 vydala expertná skupina pre SPPW o kvalite údajov o nerecyklovanom odpade z plastových obalov, ktorý sa má použiť na účely vlastných zdrojov. Údaje sa preto na vykonanie úpravy nepoužili a výsledný vplyv sa prejaví až v nasledujúcich rokoch (pozri bod 10).

Nejednotné definície *plastov* a právna neistota zabrzdlili harmonizované zavedenie vlastného zdroja

42 Na dosiahnutie harmonizovaného uplatňovania právnych predpisov EÚ je nevyhnutné, aby boli ustanovenia EÚ jasné, konzistentné²³ a jednoznačné. Je takisto nevyhnutné, aby boli kľúčové právne predpisy schválené včas, čo členským štátom umožní prispôbiť ich právne predpisy a systémy tak, aby boli v súlade s požiadavkami.

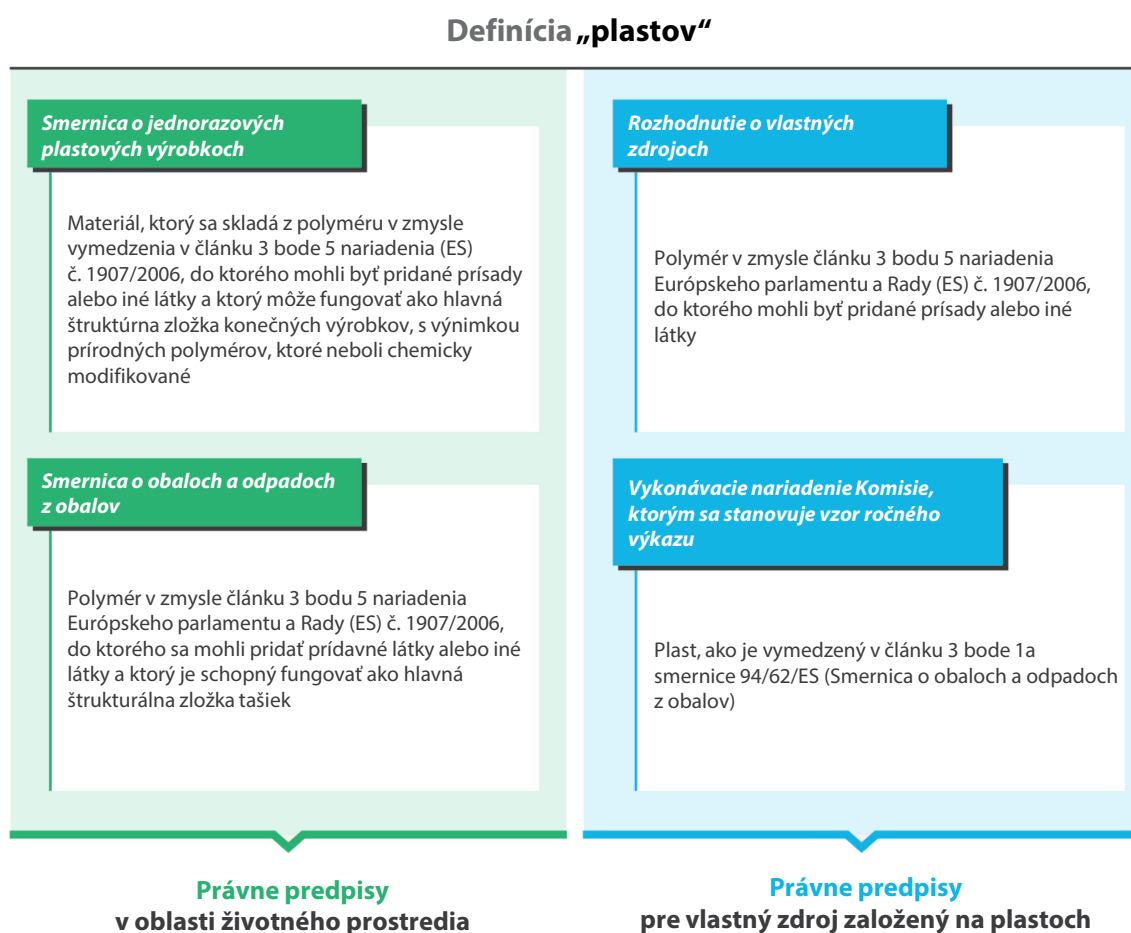
²² Článok 5 ods. 5 [nariadenia 2021/770](#).

²³ Nástroj č. 28, oddiel 3.2 [Súboru nástrojov na lepšiu právnu reguláciu](#) – vydanie z júla 2023.

Definícia *plastu* sa v jednotlivých právnych aktoch líši

43 Skontrolovali sme kľúčové definície používané na zostavovanie údajov na účely vlastných zdrojov, ako je odpad z obalov a recyklácia, a zistili sme, že sú vo všeobecnosti jasné a konzistentné v rámci rôznych odvetvových právnych predpisov. Zistili sme však, že definícia *plastov* sa líšila (pozri [ilustráciu 10](#)).

Ilustrácia 10 – Definícia *plastov* sa v jednotlivých právnych aktoch líši

Zdroj: EDA, na základe uvedených právnych predpisov.

44 Všetky definície *plastov* boli založené na [nariadení \(ES\) č. 1907/2006](#) o registrácii, hodnotení, autorizácii a obmedzovaní chemických látok, ale niektoré podrobnosti boli pridané do iných právnych predpisov. Vo vykonávajúcim rozhodnutí sa vyžaduje použitie definície zo smernice o obaloch a odpadoch z obalov, ktorá sa v rozhodnutí o vlastných zdrojoch neuvádza. V definícii zo smernice o obaloch a odpadoch z obalov sa stanovuje, že polyméry by mali byť schopné fungovať ako hlavná štrukturálna zložka tašiek, čím sa obmedzuje rozsah definície. Smernica o jednorazových plastových výrobkoch²⁴ má ešte užší rozsah pôsobnosti, pretože vylučuje prírodné polyméry, ktoré neboli chemicky modifikované.

45 Rozdielny rozsah definícií viedol k zmätku v členských štátoch. Z kontrol zhody pri transpozícii smerníc vyplynulo, že tri členské štáty transponovali definíciu zo smernice o jednorazových plastových výrobkoch namiesto požadovanej definície zo smernice o obaloch a odpadoch z obalov.

Kľúčové právne prvky nakladania s plastovým odpadom boli aktualizované príliš neskoro alebo neboli prijaté

46 Skontrolovali sme, či kľúčové právne predpisy boli zavedené včas, aby členské štáty mohli správne vykonávať svoje postupy zostavovania. Zistili sme, že právne požiadavky týkajúce sa bodu výpočtu a vyváženia boli prijaté príliš neskoro na to, aby ich členské štáty mohli vziať do úvahy pri zostavovaní svojich prognóz o nerecyklovanom odpade z plastových obalov na rok 2021 a pri zostavovaní údajov pre ročné výkazy predložené v roku 2023. Okrem toho sme zaznamenali, že v čase auditu ešte neboli prijaté požadované právne predpisy o priemernej stratovosti.

²⁴ [Smernica 2019/904](#) o znižovaní vplyvu určitých plastových výrobkov na životné prostredie (smernica o jednorazových plastových výrobkoch).

47 **Bod výpočtu** pre recyklovaný odpad je kľúčovým faktorom na zabezpečenie porovnateľnosti údajov zostavených členskými štátmi (pozri bod [12](#)). Požiadavka použitý nový bod výpočtu bola prvýkrát zavedená v smernici o obaloch a odpadoch z obalov zverejnenej v máji 2018, ale podrobnosti týkajúce sa jej uplatňovania členskými štátmi boli uvedené vo vykonávacom rozhodnutí (EÚ) 2019/665²⁵ (pozri [ilustráciu 5](#)). Tento bod výpočtu bol nastavený tak, aby sa zabezpečilo, že sa zohľadní iba odpad, ktorý vstupuje do recyklácie²⁶. Pred prijatím tejto novej požiadavky bolo potrebné merať hmotnosť odpadu pri výstupe z triediaceho zariadenia.

48 Toto vykonávacie rozhodnutie však bolo zverejnené v apríli 2019, čím sa členským štátom ponechalo len veľmi málo času na zavedenie tejto zmeny pred prípravou prognóz na rok 2021. Tým, že sa umožní použiť predchádzajúcu metodiku na výpočet recyklovaných množstiev pri predkladaní prognóz na roky 2021 a 2022, sa v právnych predpisoch EÚ²⁷ uznáva, že pre členské štáty by bolo ťažké včas zaviesť požadované zmeny. Tento problém potvrdili členské štáty, ktoré sme kontrolovali, i tie, s ktorými sme komunikovali na diaľku. Vysvetlili nám, že neupravenie bodu výpočtu pre recyklované množstvá bolo jedným z dôvodov významných rozdielov medzi prognózami a konečnými odhadovanými sumami.

49 Ďalšou dôležitou vlastnosťou na zabezpečenie porovnateľnosti a spoľahlivosti údajov poskytovaných členskými štátmi je **vyváženie** dvoch metód používaných na odhad vzniknutého odpadu z plastových obalov (pozri bod [11](#)).

50 Tento problém bol uvedený vo vykonávacom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2019/665 zverejnenom v apríli 2019 [nový článok 6(f)]. Právna požiadavka na vyváženie výsledkov dvoch metód na odhad vzniknutého odpadu však bola zavedená až v marci 2023. Zohľadniť to pri odosielaní údajov za rok 2021 v júli 2023 bolo preto neskoro.

²⁵ Článok 2 ods. 1 písm. d) [rozhodnutia Komisie 2005/270/ES](#) stanovujúceho formáty, ktoré sa vzťahujú na databázový systém podľa smernice o obaloch a odpadoch z obalov.

²⁶ Odôvodnenie 3 [vykonávacieho rozhodnutia Komisie \(EÚ\) 2019/665](#).

²⁷ Článok 15 [nariadenia 2021/770](#).

51 Zo zmeny smernice o obaloch a odpadoch z obalov zverejnenej v máji 2018 vyplývala požiadavka, aby Komisia prijala potrebné delegované akty na zabezpečenie jednotného uplatňovania výpočtov odpadu z plastových obalov s termínom prijatia do 31. marca 2019. Jedným z takýchto aktov bol delegovaný akt, ktorý sa požadoval v rámcovej smernici o odpade, ktorým sa stanovuje **priemerná stratovosť**. Tieto akty sú kľúčové na zabezpečenie toho, aby členské štáty využívajúce výnimku týkajúcu sa bodu výpočtu (pozri body **12** a **13**) zostavovali svoje štatistické údaje konzistentne.

52 Zaznamenali sme, že Komisia v auguste 2021 predložila návrh delegovaného aktu týkajúci sa priemernej stratovosti. Tento návrh však nebolo prijatý, keďže Rada v decembri 2021 vzniesla námietku [v súlade s článkom 38 písm. a) ods. 6 smernice 2008/98/ES]. Predmetná námietka sa týkala toho, že rozsah pôsobnosti delegovaného aktu prekračuje mandát Komisie, najmä pokiaľ ide o zverejňovanie informácií o priemernej stratovosti pre každé zariadenie na spracovanie odpadov. Komisia nepredložila ďalší návrh týkajúci sa dôvodov námietky Rady. V dôsledku toho členské štáty, ktoré uplatňujú výnimku týkajúcu sa bodu výpočtu, používajú stratovosť na základe metodík, ktoré nie sú harmonizované.

53 Neskoré prijatie požiadavky na vyváženie dvoch metód zostavovania a definície bodu výpočtu spolu s nedostatkom harmonizovaných pravidiel o priemernej stratovosti nepriaznivo ovplyvnili porovnateľnosť a spoľahlivosť údajov členských štátov. To znamená, že výsledné príspevky jednotlivých členských štátov do vlastného zdroja založeného na plastoch nemuseli byť vypočítané na rovnakom základe.

V prvom roku implementácie bola prognóza vlastného zdroja založeného na plastoch podhodnotená o 1,1 mld. EUR a na vyrovnanie rozpočtu to bolo potrebné vykompenzovať príspevkami založenými na HND.

54 Kvalitné prognózy sú základom pre zber správneho množstva každého vlastného zdroja. Znižujú takisto vplyv úprav na príspevky členských štátov v nasledujúcich rokoch (pozri body **09** a **10**). Komisia by mala poskytnúť primeranú podporu a usmernenia, aby umožnila členským štátom vytvárať spoľahlivé prognózy²⁸.

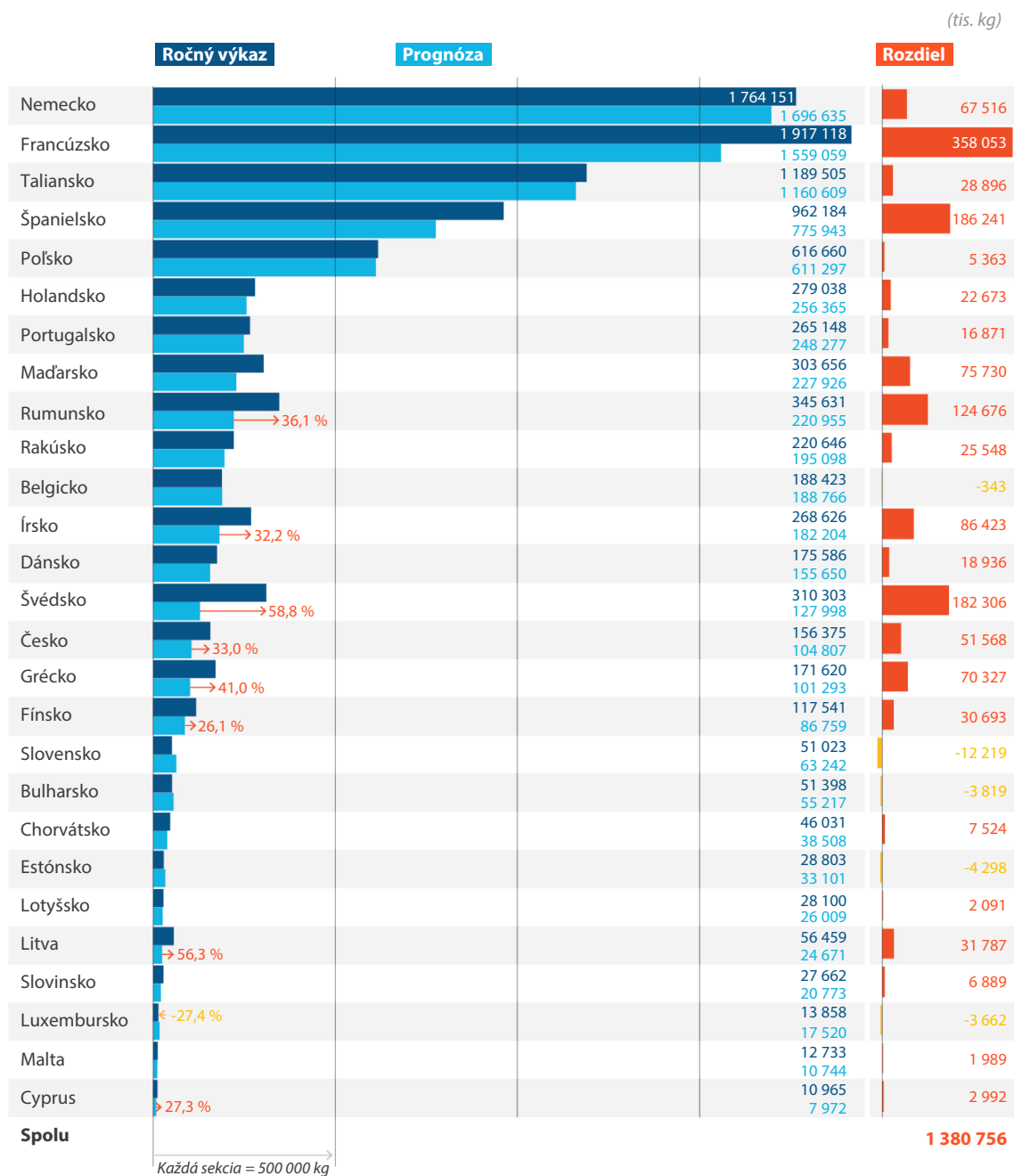
55 Analyzovali sme prognostický nástroj vytvorený Komisiou na podporu členských štátov pri príprave prognóz. Preskúmali sme aj výsledky prognostického procesu, ktorý vykonali členské štáty a Komisia v roku 2021, prvom roku zavádzania vlastného zdroja.

²⁸ Usmernenia o lepšej právnej regulácii, Kapitola V, č 3.

56 Prognostický nástroj vyvinutý Komisiou využíva miery rastu na predpovedanie množstva vzniknutého odpadu z plastových obalov a lineárny postup k recyklačným cieľom na predpovedanie recyklovaného množstva. Väčšina členských štátov (24 z 26, ktoré odpovedali na náš prieskum) sa domnievala, že Komisia poskytla primeranú podporu pri vykonávaní prognóz.

57 Analyzovali sme údaje uvedené v ročných výkazoch poskytnutých členskými štátmi v roku 2023 (údaje za rok 2021) a porovnali sme ich s údajmi prognózy na rok 2021 a použili sme ich na určenie príspevkov členských štátov za daný rok (pozri [ilustráciu 11](#)).

Ilustrácia 11 – Rozdiel medzi predpokladanými sumami a konečnými sumami uvedenými v ročných výkazoch

Zdroj: EDA na základe prognóz a ročných výkazov.

58 Väčšina členských štátov (22) predpovedala sumu nižšiu, ako je suma vypočítaná na základe konečných údajov. V prípade deviatich členských štátov bol nesúlad s údajmi vo ročných výkazoch 25 % alebo viac a v dvoch prípadoch to bolo viac ako 50 %.

59 Počas informačných kontrol a kontaktov s členskými štátmi sme sa pýtali, prečo sú rozdiely také veľké. Členské štáty uviedli kombináciu dôvodov vrátane:

- o neskorej zmeny právnych predpisov (najmä pokiaľ ide o bod výpočtu), ktorá sa nemohla zohľadniť v prognózach (pozri bod [48](#));
- o nízkej kvalite údajov zostavených v rokoch použitých ako základ pre prognózy a
- o ťažkosti s odhadovaním vplyvu pandémie ochorenia COVID-19 na vzorce spotreby.

60 Celkové množstvo nerecyklovaného odpadu z plastových obalov, ktoré sa odhaduje na rok 2021, bolo o 1,4 miliardy kilogramov nižšie ako množstvá vypočítané a nahlásené za daný rok v roku 2023. V dôsledku toho bola vybraná suma vlastného zdroja založeného na plastoch v roku 2021 o 1,1 mld. EUR nižšia ako suma vychádzajúca z odhadov vykázaných v ročných výkazoch. To predstavuje 19 % z 5,9 mld. EUR vybraných za vlastný zdroj založený na plastoch v roku 2021. Celková výška rozpočtu EÚ nebola ovplyvnená, keďže vlastný zdroj založený na HND kompenzoval rozdiel (pozri bod [10](#)).

Problémy s porovnatelnosťou a spoľahlivosťou údajov sa ešte musia vyriešiť

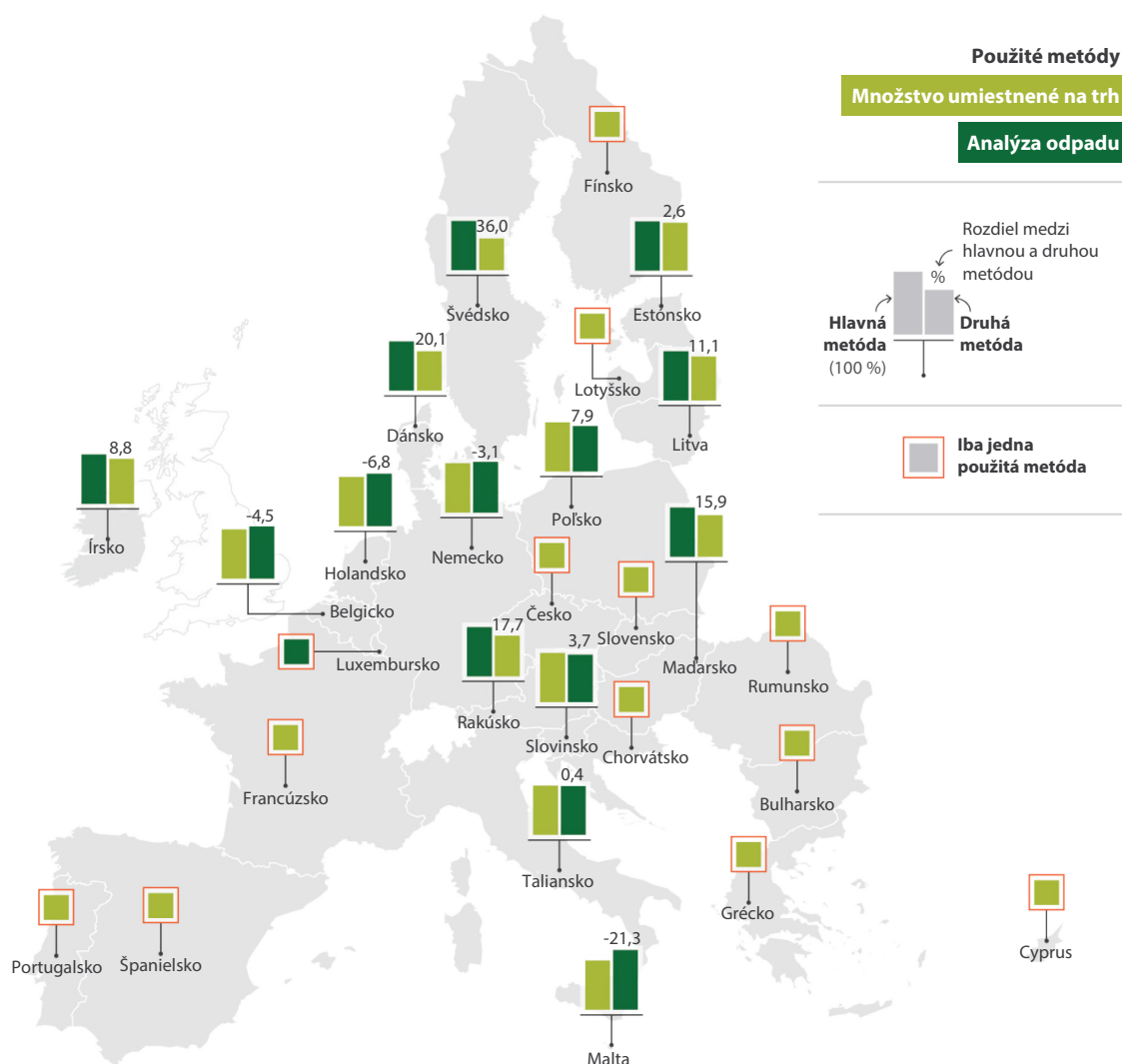
Členské štáty používajú rôzne metódy zostavovania a nevyvažujú získané výsledky

61 Od členských štátov sa vyžaduje, aby na odhad množstva odpadu z plastových obalov vytvoreného v danom roku používali dve rôzne primárne metódy zostavovania (pozri body [11](#) a [49 – 53](#)). Ide o metódy množstva umiestneného na trh a metódy analýzy odpadov. Od členských štátov sa takisto vyžaduje, aby vyvážili výsledky získané týmito dvoma metódami s cieľom zlepšiť porovnatelnosť a spoľahlivosť údajov.

62 Dva prístupy používané na odhad vzniknutého odpadu z plastových obalov nemusia priniesť rovnaký výsledok. Prístup založený na množstve umiestnenom na trh môže podhodnotiť množstvo vzniknutého odpadu z obalov, zatiaľ čo analýza odpadu má tendenciu množstvo nadhodnocovať. Očakáva sa preto, že skutočná suma bude niekde medzi týmito dvoma výsledkami²⁹.

63 Analyzovali sme ročné výkazy a skontrolovali, či členské štáty vyvažujú tieto dve metódy podľa potreby. Na *ilustrácii 12* sa poskytuje prehľad metód používaných členskými štátmi.

Ilustrácia 12 – Metódy používané členskými štátmi na odhad vzniknutého odpadu z plastových obalov

Zdroj: EDA na základe údajov poskytnutých členskými štátmi v ročných výkazoch.

²⁹ Strana 131 usmernení k smernici o obaloch a odpadoch z obalov z roku 2023.

64 Ako je znázornené na *ilustrácii 12*, 19 členských štátov použilo metódu množstva umiestneného na trh ako svoju hlavnú metódu zostavovania a osem použilo metódu analýzy odpadu. Iba 14 členských štátov predložilo údaje založené na oboch metódach. V šiestich z týchto prípadov bol medzi týmito dvoma metódami rozdiel viac ako 10 %. Žiaden z členských štátov nevyvážil tieto dva spôsoby tak, ako sa to vyžaduje v právnych predpisoch. Namiesto toho všetky členské štáty predložili údaje, ktoré sa použijú na výpočet ich príspevku len na základe hlavnej metódy. Keďže väčšina členských štátov (19 z 27) použila metódu množstva umiestneného na trh, ktorá má tendenciu podhodnocovať množstvo odpadov z obalov, je pravdepodobné, že podhodnotené boli aj údaje použité pre vlastný zdroj.

65 Všetkých deväť členských štátov, s ktorými sme viedli rozhovory (tri kontrolované a šesť rozhovorov na diaľku na základe ich odpovedí na náš prieskum), uviedlo, že potrebujú viac času na použitie druhej metódy a vyváženie týchto dvoch metód. Päť z týchto členských štátov uviedlo, že v tejto oblasti potrebujú od Komisie väčšiu podporu a usmernenia.

66 Nedostatočné systematické používanie týchto dvoch metód spolu so skutočnosťou, že keď členské štáty používajú tieto dve metódy, výsledky nie sú vyvážené, znamená, že údaje použité na výpočet príspevkov členských štátov nie sú úplne porovnateľné. Členské štáty, ktoré zopakujú postupy zostavovania na účely odhadu údajov z predchádzajúcich rokov, nebudú schopné dosiahnuť rovnakú úroveň kvality údajov.

Meranie recyklovaného množstva sa nevykonáva na vstupe do recyklácie

67 Podľa smernice o obaloch a odpadoch z obalov³⁰ sa recyklovaný odpad z obalov musí vypočítať ako hmotnosť odpadu z obalov vstupujúceho do procesu recyklácie. Ak však spoľahlivé údaje nie je možné získať inak, členské štáty môžu merať hmotnosť na výstupe z triedenia a použiť priemernú stratovosť (pozri bod *12* a *ilustráciu 5*).

³⁰ Článok 6 písm. a) smernice o obaloch a odpadoch z obalov, 94/62/ES.

68 V štúdiách na posúdenie potenciálnych strát medzi výstupom z triedenia a vstupom do recyklácie sa naznačuje, že tieto množstvá môžu byť značné a môžu sa značne líšiť. Napríklad v štúdiu³¹ vykonanej pre Komisiu v roku 2019 sa analyzovalo 15 recyklačných závodov v deviatich členských štátoch. Bola súčasťou práce na hodnotení údajov oznámených Eurostatu s cieľom splniť ciele v oblasti recyklácie odpadov z obalov. V štúdiu sa zistila stratovosť v rozsahu od 20 % do 45 % z celkového vstupu do procesu v dôsledku odstránenia necieľového materiálu alebo straty vlhkosti.

69 Analyzovali sme správy o kvalite predložené členskými štátmi a skontrolovali sme, či členské štáty uplatňujú požiadavku smernice o obaloch a odpadoch z obalov. Z našej analýzy vyplýva, že iba šesť členských štátov nahlásilo údaje o recyklácii pomocou bodu merania, ktorý sa vyžaduje právnymi predpismi (vstup do recyklácie). Väčšina (19) členských štátov využila výnimku stanovenú v právnych predpisoch, najmä meraním množstva plastov opúšťajúcich triediace zariadenie a uplatnením priemernej stratovosti v rozmedzí od 6 % do 54 %. Zvyšné dva členské štáty tieto informácie neposkytli.

70 Počas našich kontrol na mieste sme si všimli, že nie je bežné, aby recyklačné zariadenia mali na vstupe do recyklácie váhy na váženie plastových obalov, ktoré sa v právnych predpisoch stanovujú ako bod výpočtu. Bez váh v bode výpočtu sa musí recyklované množstvo merať nepriamo pomocou výnimky stanovenej v právnych predpisoch.

71 Prax merania množstva odpadu na výstupe z triediaceho zariadenia spolu s absenciou jasných pravidiel EÚ o priemernej stratovosti pred recykláciou (pozri bod 52) spôsobuje, že odhady členských štátov týkajúce sa recyklovaného množstva sú menej porovnateľné a menej spoľahlivé.

³¹ Štúdiá na podporu implementácie oznamovacích povinností vyplývajúcich z nových právnych predpisov o odpadoch prijatých v roku 2018, záverečná správa 2019.

Existuje riziko, že údaje o recyklovaných množstvách môžu byť nespoľahlivé v dôsledku nedostatočných kontrol spracovania odpadu, ktorý prevezmú recyklátori

72 Ako je uvedené v bode **09**, členské štáty by mali zostavovať údaje o množstve vzniknutého odpadu z plastových obalov a množstve recyklovaného odpadu. Definícia recyklácie vyžaduje, aby bol odpad opätovne spracovaný na výrobky, materiály alebo látky, aby sa mohol považovať za recyklovaný³².

Nevykonávajú sa žiadne kontroly s cieľom ubezpečiť sa, že odpad, ktorý recyklátori prevezmú, bol skutočne recyklovaný

73 V troch členských štátoch, ktoré sme kontrolovali, hlavné údaje, ktoré sa mali použiť na účely vlastných zdrojov (t. j. vzniknutý a recyklovaný odpad z plastových obalov), poskytli vnútroštátnym orgánom organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV). Tieto organizácie boli vytvorené v členských štátoch, aby sa zaoberali vnútroštátnymi požiadavkami rozšírenej zodpovednosti výrobcov (RZV), ako sú vymedzené v rámcovej smernici o odpade (pozri **rámček 1**).

Rámček 1

Organizácie zodpovednosti výrobcov

V rámcovej smernici EÚ o odpade sa „systém rozšírenej zodpovednosti výrobcov“ vymedzuje ako súbor opatrení prijatých členskými štátmi, ktorými sa zabezpečí, aby výrobcovia výrobkov niesli zodpovednosť za riadenie odpadovej fázy životného cyklu výrobku.

Na uplatňovaní konceptu rozšírenej zodpovednosti výrobcov sa často podieľajú organizácie zodpovednosti výrobcov (OZV), ktoré v mene viacerých výrobcov obalov vytvárajú systémy zberu a recyklácie odpadov z nich. OZV sú zodpovedné aj za plnenie recyklačných cieľov.

Členské štáty môžu mať jednu alebo viacero OZV, ktorá sa zaoberá odpadom z plastových obalov a nahlasuje príslušné údaje správnym orgánom. Napríklad Holandsko má jednu OZV, Taliansko má päť OZV, ktoré nahlasujú údaje prostredníctvom konzorcia, a Rumunsko má 16, z ktorých každá podáva správu vnútroštátnym orgánom nezávisle.

³² Článok 3 bod 17 rámcovej smernice o odpade, 2008/98/ES.

74 Počas kontrol v troch členských štátoch sme zhromaždili informácie o druhu vykonaných kontrol, aby sme sa uistili, že použité údaje sú dostatočne spoľahlivé. Zistili sme, že niektoré z nich boli vykonané u výrobcov plastových obalov, aby sa overila spoľahlivosť poskytnutých údajov. Vykonali ich organizácie OZV alebo orgány členských štátov.

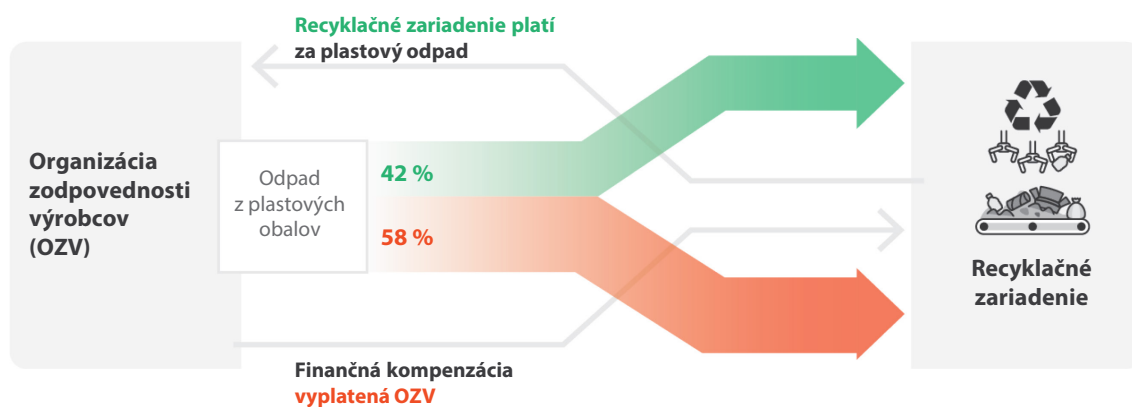
75 Orgány členských štátov ani Komisia však nevykonali kontroly ani audity, aby posúdili, či sa odpad z plastových obalov prijatý recyklátormi efektívne spracoval na iné výrobky. Do overovacích postupov Eurostatu sa nezahŕňajú žiadne kontroly recyklátorov. Ani v právnych predpisoch v oblasti životného prostredia, ani v právnych predpisoch o vlastných zdrojoch sa nevyžaduje vykonávanie takýchto kontrol.

76 Zistili sme takisto veľmi vysoké riziko, že recyklátori nespracúvajú prijatý odpad z plastových obalov z dôvodov vysvetlených v nasledujúcich bodoch.

77 Orgány a recyklátori vo všetkých troch členských štátoch, ktoré sme kontrolovali, uviedli, že v prípade mnohých typov plastových obalov nie je recyklácia ekonomicky životaschopná, pretože pôvodný plast je lacnejší ako recyklovaný plast. OZV preto museli kompenzovať recyklátorov za príjem plastového odpadu z obalov vo svojich zariadeniach, aby dosiahli recyklačné ciele stanovené v právnych predpisoch. To zvyšuje riziko, že recyklátori nebudú mať žiadnu motiváciu investovať ďalšie zdroje do spracovania prijatého odpadu.

78 Najväčšia OZV pre plastové obaly v jednom z členských štátov, ktoré sme kontrolovali (pokrývajúca približne 84 % trhu), nám poskytla informácie o ekonomickej životaschopnosti recyklácie plastových obalov. Na *ilustrácii 13* je zobrazené množstvo plastových obalov, za ktoré dostali platbu od recyklátorov, a sumu, za ktorú zaplatili recyklátorom príspevok v roku 2022. Pre väčšinu plastov odoslaných do recyklačných zariadení neexistoval žiadny životaschopný trhový odbyt. To znamená, že neexistoval žiadny ekonomický stimul na jeho recykláciu.

Ilustrácia 13 – Nízka ekonomická životaschopnosť recyklácie odpadu z plastových obalov (príklad v jednom členskom štáte)

Zdroj: EDA, na základe informácií zozbieraných v jednom členskom štáte.

79 Okrem toho, keďže väčšina členských štátov využíva výnimku týkajúcu sa bodu výpočtu (pozri bod 69), odpad sa nemeria na vstupe do recyklácie, ale len na výstupe z triedenia. Preto existuje obmedzená záruka, že odpad deklarovaný recyklátormi ako prijatý je v skutočnosti spracovaný.

80 Ak sa plastový odpad, ktorý dostanú recyklátori, nespracuje tak, ako sa to vyžaduje v rámcovej smernici o odpade, a namiesto toho sa nezákonne prepraví alebo zneškodní, predstavuje to environmentálny trestný čin. Z Hodnotení hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti, ktoré vypracoval Europol, z posledných rokov³³ vyplýva, že tento typ trestnej činnosti je významnou hrozbou a kľúčovým zameraním jeho práce.

81 V preskúmaní Európskeho dvora audítorov s názvom Opatrenia EÚ na riešenie problému plastového odpadu³⁴ sa podrobnejšie opisujú mechanizmy súvisiace s obchodovaním s odpadom z plastových obalov. Zdôrazňuje sa v ňom, že nezákonné nakladanie s odpadom je spojené s organizovanou trestnou činnosťou a práním špinavých peňazí. V preskúmaní sa takisto uvádza, že ide o jednu z najlukratívnejších nezákonných činností na svete, a to z dôvodu nízkeho rizika trestného stíhania a nízkych pokút.

³³ SOCTA 2013, SOCTA 2017 a SOCTA 2021.

³⁴ Preskúmanie 04/2020: Opatrenia EÚ na riešenie otázky plastového odpadu.

82 Členské štáty sú zodpovedné za opatrenia presadzovania práva v tejto oblasti. V smernici EÚ o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva z roku 2008³⁵ sa stanovujú minimálne normy ochrany životného prostredia prostredníctvom trestného práva, ktorý majú členské štáty prijať. Komisia však vo svojom hodnotení v roku 2020 dospela k záveru, že smernica nemala v praxi veľký účinok³⁶.

83 V *rámčeku 2* sa uvádzajú príklady toho, ako môžu nezákonné činnosti ovplyvniť spoľahlivosť množstiev deklarovaných ako recyklované. Uvádžame dva skutočné prípady, ktoré nedávno odhalili orgány presadzovania práva v troch členských štátoch.

Rámček 2

Príklady nelegálnych aktivít týkajúcich sa odpadov z plastových obalov

Obchodovanie s odpadom medzi Francúzskom a Španielskom

Spoločná operácia medzi vnútroštátnymi orgánmi Španielska a Francúzska v roku 2022 odhalila sieť, ktorá obchoduje s odpadom z Francúzska a nezákonne ho odhadzuje na skládku v Španielsku³⁷.

Zmes plastov, papiera a kartónu bola deklarovaná ako odoslaná na recykláciu. Od polovice roku 2020 bolo do Španielska prepravených viac ako 30 000 ton takéhoto odpadu, čím sieť zarobila miliónové zisky.

Zločinecká skupina špecializovaná na falšovanie recyklovaného množstva v Rumunsku

V roku 2023 rumunské orgány identifikovali organizovanú zločineckú skupinu, ktorá posledných desať rokov pôsobila v odpadovom hospodárstve³⁸. Jej účelom bolo získať neprimeranú finančnú výhodu vykazovaním čo najväčšieho množstva fiktívneho odpadu za recyklovaný. Skupina predložila falošné faktúry, aby preukázala, že odpad bol predaný alebo odovzdaný rôznym recyklátorom/zberateľom.

³⁵ Smernica 2008/99/ES.

³⁶ Správa o hodnotení smernice o ochrane životného prostredia prostredníctvom trestného práva.

³⁷ Tlačová správa španielskej polície, 23. júl 2022.

³⁸ Tlačová správa Riaditeľstva pre vyšetrovanie organizovaného zločinu a terorizmu Rumunska, 21. marec 2023.

84 V dôsledku chýbajúcich kontrol a faktorov opísaných v bodoch **77** až **83** existuje značné riziko, že časť odpadu z plastových obalov, ktorý prevezmú recyklátori, nebude možné následne recyklovať. Nelegálne zneškodňovanie odpadu, keď sa odpad z plastových obalov deklarováný ako recyklovaný v skutočnosti spaľuje, likviduje v prírodnom prostredí alebo posiela na skládku, vedie k zníženiu súm splatných za vlastný zdroj. Celkové množstvo deklarované členskými štátmi ako recyklované bolo 6,6 miliardy kilogramov (41 % z celkového množstva vzniknutého odpadu) v roku 2021, čo predstavuje zníženie príspevkov členských štátov o 5,3 mld. eur.

Členské štáty nemôžu zabezpečiť, aby podmienky na recykláciu odpadu z plastových obalov vyváženého mimo EÚ boli vo všeobecnosti rovnocenné s procesmi recyklácie v EÚ

85 Podľa smernice o obaloch a odpadoch z obalov, keď sa odpad vyváža mimo EÚ na recykláciu, členské štáty musia preukázať, že podmienky sú vo všeobecnosti rovnocenné požiadavkám príslušných právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia (pozri bod **14**).

86 Ako sa uvádza v bodoch **73** až **84**, existuje len malá istota, že odpad, ktorý prevezmú recyklátori v EÚ, bude následne recyklovaný. To isté platí pre plastový odpad vyvážený mimo EÚ na recykláciu. Aj keď v nariadení o preprave odpadu sa ukladajú obmedzenia pre krajiny, ktoré môžu prijímať plastový odpad z EÚ, členské štáty v súčasnosti nie sú schopné overiť, či sa odpad vyvážený mimo EÚ recykluje za podmienok, ktoré sú vo všeobecnosti rovnocenné s požiadavkami EÚ.

87 Členské štáty, ktoré sme kontrolovali, a tie, s ktorými sme viedli rozhovory na diaľku po ich odpovediach na náš prieskum, uviedli, že v prípade vývozu mimo EÚ je veľmi ťažké získať informácie o recyklovaných množstvách na základe bodu výpočtu. Preto neexistuje žiadna záruka, že tento odpad je skutočne recyklovaný. To predstavuje riziko pre spoľahlivosť údajov používaných na účely vlastných zdrojov.

88 Množstvo odpadov z plastových obalov deklarováných ako recyklované mimo EÚ v ročných výkazoch predložených členskými štátmi v júli 2023 (za rok 2021) bolo 268 miliónov kilogramov (4,1 % z celkového množstva recyklovaného odpadu). To predstavuje zníženie príspevkov členských štátov o 214 mil. EUR.

Inšpekcie Komisie sa riadia osvedčenými postupmi, ktoré ale nepostačujú na to, aby sa zaoberali najvyššími rizikami pri zostavovaní údajov

89 Proces overovania Eurostatu, ktorý zahŕňa inšpekcie a administratívne kontroly, by mal primerane pokrývať riziká pri zostavovaní údajov o odpade z plastových obalov a viesť k zlepšeniu porovnateľnosti, spoľahlivosti a úplnosti údajov³⁹.

90 Eurostat používa na overenie údajov členských štátov viacročný proces. Prvý proces overovania sa začal v septembri 2023 (po tom, čo členské štáty predložili svoje údaje za rok 2021) a skončí sa v roku 2026. Overenia sú založené na ročných výkazoch, správach o kvalite a súpisoch zdrojov a metód použitých na zostavenie relevantných štatistických údajov (podrobnosti nájdete v [rámčeku 3](#)). Zahŕňajú aj inšpekčné kontroly v členských štátoch. V dôsledku svojich inšpekcií a s cieľom chrániť rozpočet EÚ GR BUDG v prípade potreby uplatňuje výhrady k postupom zostavovania uplatňovaných v členských štátoch. Tieto môžu byť zrušené hneď, ako dôjde k požadovanému zlepšeniu postupov zostavovania. Rovnako ako v prípade iných vlastných zdrojov však proces zrušenia výhrad môže v praxi trvať niekoľko rokov.

Rámček 3

Kľúčové dokumenty vytvorené členskými štátmi

Ročný výkaz

Správa poskytujúca štatistické údaje o hmotnosti odpadu z plastových obalov vzniknutého v členskom štáte a hmotnosti recyklovaného odpadu vrátane výpočtu vlastného zdroja na základe nerecyklovaného odpadu z plastových obalov.

Správa o kvalite

Dokument vytvorený ako súčasť ročného zberu údajov podľa smernice o obaloch a odpadoch z obalov. Obsahuje stručný opis procesov zostavovania údajov o vzniku a recyklácii odpadov z obalov.

Súpis zdrojov a metód

Podrobný opis zdrojov, metód a procesov zostavovania použitých na tvorbu údajov pre ročné výkazy.

Zdroj: EDA na základe vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2023/595, rozhodnutia Komisie 2005/270/ES a dokumentu Komisie SPPW/2021-1/07.

³⁹ Odôvodnenie 3 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 595/2023.

91 Preskúmali sme model analýzy rizík Eurostatu a spôsob, akým bol použitý na stanovenie priorít členských štátov pri inšpekčných kontrolách. Analyzovali sme aj postupy Eurostatu na vykonávanie jeho overovaní v členských štátoch. V našom prieskume sme sa členských štátov pýtali, či overovací prístup Eurostatu pokrýva hlavné riziká pre vlastný zdroj. Zistili sme, že overovací rámec Eurostatu sa riadil procesmi a metodikami podobnými tým, ktoré Komisia uplatňuje pri overovaní iných vlastných zdrojov, ako sú vlastné zdroje založené na HND a DPH.

92 Inšpekčné kontroly Eurostatu môžu zahŕňať priame overovanie údajov v oblastiach s vyšším rizikom v každom členskom štáte. To zahŕňa kontrolu jedného alebo viacerých aspektov zostavovania údajov s cieľom vytvoriť overovací záznam od vybraných zložiek odpadu z plastových obalov až po zdrojové údaje. V čase nášho auditu Eurostat nevypracoval žiadne kritériá na hodnotenie potreby priamych overovaní v členských štátoch. Nedostatok harmonizovaných kritérií predstavuje riziko, že referenti nemusia uplatňovať jednotný prístup k priamemu overovaniu v rôznych členských štátoch. Do februára 2024 Eurostat nevykonal priame overenie postupov zostavovania údajov v žiadnom z piatich členských štátov, v ktorých vykonal inšpekciu.

93 Z výsledkov prieskumu vyplýva, že väčšina členských štátov (81 % z tých, ktoré odpovedali na náš prieskum) sa domnievala, že proces overovania navrhnutý Eurostatom úplne alebo čiastočne pokrýva hlavné riziká. Približne polovica členských štátov však neočakávala, že v procese overovania sa budú dostatočne riešiť riziká súvisiace s metódou množstva umiestneného na trh a metódou analýzy odpadu, s vyvážením, nedostatkom nezávislého overovania údajov o recyklovaných množstvách a s nedostatkom spoľahlivých odhadov stratovosti.

94 Keďže niekoľko metodických problémov ešte nebolo vyriešených, bude ťažké zabezpečiť, aby hlavné riziká týkajúce sa kvality údajov členských štátov boli počas súčasného overovacieho cyklu primerane pokryté. Niektoré problémy si vyžadujú prijatie usmernení alebo právnych predpisov na úrovni EÚ, napríklad o priemernej stratovosti (pozri body 51 a 52), a preto ich nemožno riešiť iba overovaním zo strany Eurostatu a následným uplatnením výhrad. Iné otázky, ako napríklad chýbajúce kontroly spracovania odpadu prijatého recyklátormi, nie sú zahrnuté do rozsahu overovaní Eurostatu (pozri bod 75).

Závery a odporúčania

95 Dospeli sme k záveru, že členské štáty neboli dostatočne pripravené na zavádzanie vlastného zdroja založeného na nerecyklovanom odpade z plastových obalov a že aj keď opatrenia Komisie na monitorovanie a podporu zavádzania boli užitočné na zlepšenie kvality údajov, neboli včasné. Dospeli sme takisto k záveru, že údaje použité na účely vlastných zdrojov neboli dostatočne porovnateľné a spoľahlivé. To má vplyv aj na údaje, ktoré sa používajú na vykazovanie plnenia recyklačných cieľov stanovených smernicou o obaloch a odpadoch z obalov.

96 Zistili sme, že zavedenie nového vlastného zdroja neprebehlo hladko. Členské štáty sa oneskorili s transpozíciou kľúčových právnych aspektov a Komisia sa včas nezaoberala otázkami súvisiacimi s transpozíciou, ktoré ovplyvňujú výpočet vlastného zdroja (pozri body 27 – 33). Aj keď to bolo čiastočne ovplyvnené obmedzeniami spôsobenými pandémiou ochorenia COVID-19, zistili sme, že podpora Komisie členským štátom v počiatočných fázach zavádzania vlastného zdroja bola užitočná, ale nie včasná (pozri body 34 – 41). Neskorým prijatím kľúčových právnych požiadaviek sa zabránilo harmonizovanému zavedeniu vlastného zdroja (pozri body 44 – 53). Tieto problémy ovplyvnili prvý rok zavádzania vlastného zdroja založeného na plastoch. Suma vybraná na základe predpovedí členských štátov bola o 1,1 mld. EUR nižšia ako suma vychádzajúca z odhadov vykázaných v ročných výkazoch. Tento rozdiel bolo potrebné vykompenzovať vlastným zdrojom založeným na HND, aby to nemalo vplyv na rozpočet EÚ (pozri body 54 – 60). Očakáva sa, že v nadchádzajúcich rokoch sa zavedie viac vlastných zdrojov (pozri bod 02).

Odporúčanie 1 – Uplatňovať poznatky získané pri zavádzaní vlastného zdroja založeného na plastoch

Pri príprave budúcich vlastných zdrojov by Komisia mala:

- a) určiť potrebné legislatívne zmeny s odhadovaným harmonogramom predloženia návrhu;
- b) ak sú nové vlastné zdroje založené na údajoch oznámených členskými štátmi, identifikovať kľúčové riziká ovplyvňujúce kvalitu údajov a zdieľať informácie s členskými štátmi pred zavedením nových vlastných zdrojov;
- c) vytvoriť účinný postup na sledovanie prípadného významného nesúladu zisteného pri transpozícii do vnútroštátnych právnych predpisov alebo problémov ovplyvňujúcich kvalitu údajov.

Cieľový dátum zavedenia: pre nové vlastné zdroje navrhnuté po roku 2024

97 Členské štáty neuplatnili kľúčové postupy zostavovania údajov, ako je použitie dvoch metód zostavovania pre vzniknutý odpad a vyváženie výsledkov (pozri body **61 – 66**); použitie bodu merania stanoveného v právnych predpisoch na výpočet recyklovaných množstiev alebo použitie priemernej stratovosti na základe harmonizovaných pravidiel (pozri body **67 – 71**). Zaznamenali sme takisto, že definícia *plastov* sa v právnych dokumentoch EÚ líšila (pozri body **43 – 45**) a že nie všetky členské štáty transponovali pravidlá zostavovania, ktoré sa vyžadujú podľa smernice o obaloch a odpadoch z obalov (pozri body **30 a 31**).

Odporúčanie 2 – Zlepšiť porovnateľnosť a spoľahlivosť údajov

Komisia by mala:

- a) spolu s členskými štátmi stanoviť časový plán na riešenie ťažkostí, ktoré bránia každej krajine odhadnúť vzniknutý odpad pomocou týchto dvoch metód a vyvážiť výsledky;
- b) spolu s členskými štátmi identifikovať prekážky, ktoré im bránia používať bod výpočtu pri vstupe do recyklácie na stanovenie množstva deklarovaneho ako recyklované, a prijať opatrenia na odstránenie týchto prekážok;
- c) predložiť revidovaný návrh delegovaného aktu na stanovenie priemernej stratovosti;
- d) navrhnúť zosúladenie definície plastov vo všetkých textoch používaných pre vlastný zdroj založený na plastoch.

Cieľový dátum vykonania: 2026

98 V právnom rámci sa nestanovujú kontroly procesov recyklácie. Preto existuje riziko, že odpad z plastových obalov deklarovany ako recyklovaný nemusí byť v skutočnosti recyklovaný vo všetkých prípadoch (pozri body 72 – 84). Zistili sme takisto, že členské štáty neboli schopné zabezpečiť, aby podmienky na recykláciu odpadov z plastových obalov vyvázaných mimo EÚ boli vo všeobecnosti rovnocenné s procesmi recyklácie v EÚ (pozri body 85 – 88). Inšpekcie Komisie sa riadili osvedčenými postupmi, ktoré ale nepostačovali na to, aby sa zaoberali najvyššími rizikami pri zostavovaní údajov (pozri body 89 – 94).

Odporúčanie 3 – Zmierniť riziko, že odpad odoslaný recyklačným spoločnostiam nebude následne recyklovaný.

Komisia by mala posúdiť riziko, že odpad z plastových obalov odoslaný recyklačným spoločnostiam v rámci EÚ a mimo nej nebude následne recyklovaný, stanoviť primerané opatrenia na zmiernenie tohto rizika, a prediskutovať ich s členskými štátmi pred ich zavedením.

Cieľový dátum vykonania: 2027

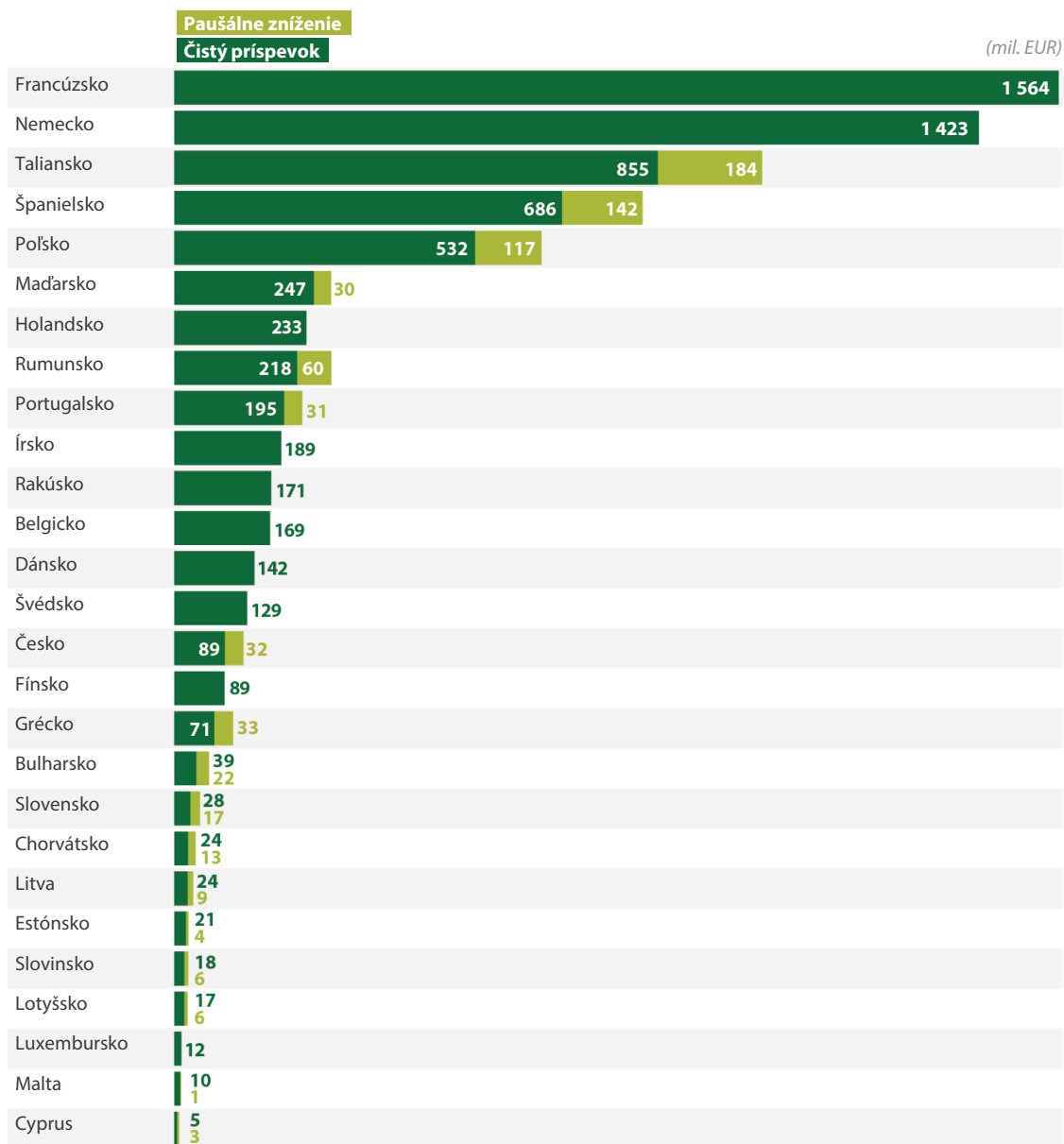
Túto správu prijala komora V, ktorej predsedá Jan Gregor, člen Dvora audítorov, v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 9. júla 2024.

Za Dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

Prílohy

Príloha I – čisté príspevky členských štátov do vlastného zdroja založeného na plastoch v roku 2023 a zodpovedajúce zníženia

Zdroj: EDA na základe tabuľky 3 opravného rozpočtu EÚ č. 4 na rozpočtový rok 2023.

Skratky

DPH: daň z pridanej hodnoty

Eurostat: Štatistický úrad Európskej únie

GR BUDG: Generálne riaditeľstvo pre rozpočet

GR ENV: Generálne riaditeľstvo pre životné prostredie

HND: hrubý národný dôchodok

HNP: hrubý národný produkt

OZV: Organizácia zodpovednosti výrobcov

RZV: rozšírená zodpovednosť výrobcu

SPPW: Štatistika o odpade z plastových obalov

Glosár

Organizácia zodpovednosti výrobcov: Subjekt zriadený výrobcami s cieľom splniť svoje povinnosti, pokiaľ ide o vplyv ich výrobkov na životné prostredie

Prístup založený na množstve umiestnenom na trh: Metóda odhadu odpadu z plastových obalov v momente, keď je výrobok dodávaný na distribúciu, spotrebu alebo použitie, ktorá vychádza najmä z údajov výrobcov plastových obalov.

Rozšírená zodpovednosť výrobcu: Prístup, ktorým sa zodpovednosť výrobcu za výrobok rozširuje o fázu po použití výrobku spotrebiteľom, vrátane recyklácie a zneškodnenia.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-16>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-16>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém súvisiacich s riadením z konkrétnych rozpočtových oblastí. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti uskutočnila audítorská komora V – Financovanie a správa Únie, ktorej predsedá člen EDA Jan Gregor. Audit viedol člen EDA Lefteris Christoforou, podporu mu poskytol vedúci kabinetu Theodosios Tsiolas, atašé kabinetu Panagiota Liapi, hlavný manažér Alberto Gasperoni, vedúci úlohy José Parente, zástupkyňa vedúceho úlohy Diana Voinea a audítori a audítorky Tadhg Ó Caoimh, Eda Caliskan a Marco Fians. Grafickú podporu poskytla Giuliana Lucchese.

Zľava doprava: Panagiota Liapi, Alberto Gasperoni, José Parente, Diana Voinea, Lefteris Christoforou, Tadhg Ó Caoimh, Eda Caliskan, Marco Fians a Theodosios Tsiolas.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2024

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencií [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

HTML	ISBN 978-92-849-2892-7	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/091827	QJ-AB-24-018-SK-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2861-3	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/618347	QJ-AB-24-018-SK-N

V januári 2021 EÚ zaviedla nový vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov vyprodukovanom v členských štátoch. V roku 2023 dosiahli 7,2 mld. EUR, čo je 4,0 % celkových príjmov EÚ. Posudzovali sme zavádzanie tohto nového vlastného zdroja. Dospeli sme k záveru, že členské štáty neboli dostatočne pripravené a použité údaje neboli dostatočne porovnateľné a spoľahlivé. Hoci sa vďaka opatreniam Komisie kvalita údajov zlepšila, neboli k dispozícii načas. Komisii odporúčame uplatňovať poznatky získané pri zavádzaní tohto vlastného zdroja, zlepšiť porovnateľnosť a spoľahlivosť údajov a zmierniť riziko, že odpad odoslaný recyklačným spoločnostiam nebude recyklovaný.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/contact

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors